

บทที่ 5

เพื่อนสนิท

แก้วกับแม่ว พัฒนาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนฐานของความเป็นเพื่อน และการร่วมทุกข์ร่วมสุข จนนำมาสู่การมีภาระร่วมกันคือ “บ้าน” ซึ่งเป็นเสมือนข้อตกลงว่าทั้งคู่จะไม่ทิ้งกัน ไม่ว่าจะใครคนหนึ่งคนใด...จะเป็นอย่างไร

เรื่องของแก้ว : หญิงรักหญิงคือผู้หญิงธรรมดาที่รักผู้หญิง ไม่ใช่สิ่งผิดปกติ

แก้ว (นามสมมุติ) เป็นเด็กต่างจังหวัดที่เติบโตมาในครอบครัวเกษตร แก้วมีพี่น้อง 2 คนเป็นผู้หญิงทั้งคู่ แก้วเป็นพี่คนโตจึงโตมาพร้อมกับการช่วยงานบ้านและงานในไร่ของพ่อกับแม่มาตั้งแต่เด็กซึ่งก็มีพื้นฐานครอบครัวที่ไม่แตกต่างจากผ่นัก แต่สิ่งที่แก้วรับรู้จากครอบครัวคือ เด็กผู้หญิงต้องทำงานบ้าน ขณะที่เด็กผู้ชายไม่ต้องรับผิดชอบเรื่องนี้ ตอนเด็ก ๆ แก้วชอบออกไปเล่นกับเด็กผู้ชาย เพราะได้ไปจับกบ จับเหี้ยด วางเบ็ดรวาวปลา และทำว้าวเล่น แก้วเคยสงสัยว่าทำไมตนเองยืนจิ้มไม่ได้เหมือนเพื่อน แต่ต่อมาก็รู้ว่าเพราะตัวเองเป็นผู้หญิง และการที่เกิดมาเป็นผู้หญิง ทำให้ถูกกำหนดหน้าที่ในบ้านที่ต้องรับผิดชอบ

แก้ว : ตอนเด็กมันไม่รู้สิ มันเฉย ๆ เวลาฝนตกก็วิ่งไปหาเพื่อน ไปหาไฟฉายไปกับเขา หากบ หากเหี้ยด ตอนเย็นเด็กผู้หญิงเขาจะทำงานบ้าน เราจะเป็น 2 version คือ ทำงานบ้านเสร็จก็ต้องรีบจับเบ็ด วางเบ็ด ต้องทำงานบ้านนะ คุณเป็นลูกคนโต คุณเป็นผู้หญิงต้องทำกับข้าว ต้องหุงข้าว ตัวเองคิดดูทำงานบ้าน นี่ข้าวเสร็จ วิ่งไปเล่นบอลกับเพื่อน เหนื่อยเป็น 2 เท่าเพราะเราต้องทำหน้าที่เด็กผู้หญิงด้วย เข้าตื่นขึ้น แม่จะปลุกผักกินเองตามบ้านนอก เด็กผู้หญิงต้องไปรดน้ำแปลงผัก

เมื่อเรียนจบ ป.6 แก้วได้มาเรียนต่อโดยย้ายมาอยู่หอพัก จนกระทั่งเรียนมหาวิทยาลัย แก้วบอกว่า แม่จะคาดหวังว่าเมื่อส่งเสียลูกเรียนจบแล้ว ลูกก็จะได้เป็นฝั่งเป็นฝา พ่อแม่ก็จะได้หมดห่วง แก้วเคยถูกแม่ถามเรื่องแฟนสมัยเรียนจบใหม่ ๆ ต่อมาก็จะถามเรื่องแต่งงาน จนในที่สุดก็เลิกถาม

แก้ว : แม่ถามว่าเมื่อไหร่จะแต่งงาน เมื่อไหร่จะมีแฟน ตอนแรกก็ถาม ตอนเรียนจบ ก็ถามว่าเมื่อไหร่จะมีแฟน สอง-สามปีผ่านมา ถามว่าเมื่อไหร่จะแต่งงาน เป็น ผัวเป็นฝาเสียที่จะได้เลิกหึง เราก็บอกว่า ถ้าผาญ ๆ ละแม่ แม่จะเลิกหึงไหม ตั้งแต่นั้นมาเขาก็ไม่ถาม

แก้วเองไม่ได้บอกกับแม่ตรง ๆ ว่าตนเองรู้สึกชอบผู้หญิงมานานแล้ว เคยบอกแต่กับ น้องสาว แก้วเลือกใช้วิธีการให้คำตอบแบบมีเหตุผลกับแม่ว่า การมีสามีอาจไม่ใช่หนทางที่ทำให้ แม่หมดหึงที่มีต่อลูกสาว เพราะหากได้แต่งงานกับคนไม่ดี ซึ่งไม่มีใครรับรองได้ ซึ่งเหตุผลนี้ค่อนข้าง ฟังขึ้น ทำให้ทางบ้านค่อนข้างคล้อยตาม

ในสายตาของคนทั่วไปจะมองว่าแก้วมีลักษณะเหมือนผู้ชาย ตัวผอม ๆ ชอบชอยผมสั้น ไม่ชอบแต่งหน้าแต่งตา เพราะรู้สึกว่าตัวเองไม่ใช่คนสวย แก้วบอกว่า เธอก็คือผู้หญิงธรรมดา ๆ คนหนึ่งเท่านั้น เพียงแต่ชอบผู้หญิง แต่ไม่ได้คิดว่าตนเองเป็นทอม

แก้ว : คือเป็นผู้หญิงธรรมดา เพียงแต่เลือกจะมีชีวิตแบบนี้ ตอนเด็กก็จะมีคำถาม ว่าทำไมเพื่อนอื่นจึงได้ ก็อิจฉาเล็กน้อย พอโตขึ้นก็เข้าใจ อ้อ..เราเป็นผู้หญิง คือถ้าให้นิยามตัวเองเราก็เป็นผู้หญิงธรรมดา ๆ คนหนึ่ง ไม่ได้คิดว่าตัวเองเป็น ทอม ไม่เคยคิด เพียงแต่ว่าเห็นผู้หญิงแล้วชอบเฉย ๆ (หัวเราะ)

แก้วรู้สึก ว่า ชอบผู้หญิงตั้งแต่สมัยยังเป็นเด็ก ๆ เคยแอบชอบคุณครูแม้ว่าจะยังไม่มี จินตนาการทางเพศก็ตาม แต่ก็ฝันถึงผู้หญิงมาตลอด จนแก้วเริ่มมั่นใจมากขึ้น เมื่อรู้สึกชอบผู้หญิง คนหนึ่งที่รู้จักกันตอนไปเรียนพิเศษ ตอนนั้นแก้วเรียนอยู่ปี 3 ในมหาวิทยาลัย ความรู้สึกครั้งนั้นทำให้ แก้วพยายามหาคำตอบกับสิ่งที่ตนเองรู้สึกว่ารักคนเพศเดียวกัน เพราะรู้ว่า โดยทั่วไปคนจะมองว่า คนรักเพศเดียวกันเป็นคนผิดปกติ จะเห็นได้ว่า แก้วเองก็อยู่ในสังคมที่มองว่าผู้หญิงนั้นต้องคู่กับผู้ชาย เป็นเรื่องธรรมชาติ ฉะนั้นการที่แก้วเริ่มรู้สึกว่า ตนชอบผู้หญิง ทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งและ ต้องการหาคำตอบให้กับสิ่งที่ตนเองเป็น

แก้ว : ตอนนั้นมั่นใจอีกอด เราเริ่มมั่นใจแล้วว่า เราไม่ได้ผิดปกติ เพราะเราอ่าน หนังสือของหมอวิทยา นาควัชระ

ท่ามกลางความอึดอัดคับข้องใจ แก้วเองพยายามหาที่ยืนให้กับสิ่งที่ตนเองด้วยการหา ความรู้ เป็นการยืนยัน เพราะรู้ว่า สังคมนั้นมองคนเป็นหญิงรักหญิงเป็นเรื่องผิดปกติ และการที่ แก้วได้ข้อมูลที่สนับสนุนความมั่นใจ ถือว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้แก้วรู้สึกดีขึ้นกับตัวเองและเชื่อมั่นว่า แท้จริงแล้วคนที่หญิงรักหญิงไม่ได้ผิดปกติ แก้วได้ตรงตรงความรู้สึกก่อนจะเปิดเผยเรื่องนี้ และ เขียนจดหมายบอกน้องสาวให้รับรู้เพียงคนเดียวในบ้าน เพราะเคยเห็นแม่มีปฏิกิริยาจากการที่น้อง เคยพาแฟนที่เป็นทอมไปที่บ้าน

แก้ว : เรากลับบ้าน ที่บ้านมีน้องที่มันมากกรุงเทพฯ แล้วมันก็เอาทอมไป ผู้หญิงคนนั้น
ทอมจำเลย แม่ก็ว่า ตายแล้ว ชักจะบ้าใหญ่แล้วมันจะทำอะไรกันนี่ วิปริต
เนาะ เราก็...เออแม่ไม่รู้ว่เราเป็น แต่ก็...ยังไม่ได้บอกแม่

ปฏิกิริยาที่แม่มีต่อแฟนที่เป็นทอมของน้อง ทำให้แก้วได้เรียนรู้ถึงความคิดของแม่ที่มี
ต่อคนรักเพศเดียวกัน และเลือกที่จะไม่บอก แก้วพยายามที่จะสื่อสารกับทางบ้าน โดยไม่ต้องบอก
ตรง ๆ ว่าตัวเองเป็นหญิงรักหญิง เพียงแต่มักจะพูดเสมอว่า ไม่ต้องห่วงเรื่องผู้ชาย เพราะจะไม่แต่งงาน

แก้ว : มามั่นใจมาก ๆ ต้องประกาศตัวว่าใช่ ตอนเรียน ปี3 คือเริ่มสารภาพกับ
เพื่อน เขียนจดหมายบอกน้องสาว กลับบ้านจะบอกแม่ว่า ไม่ต้องห่วงเรื่อง
แฟน เรื่องผู้ชาย แล้วก็ไม่ต้องห่วงว่าจะแต่งงานหรือไม่แต่ง

การที่แก้วมั่นใจว่าตนเองเป็นหญิงรักหญิง ทำให้กล้ายืนยันเรื่องการไม่แต่งงาน และ
ในประสบการณ์ทางเพศที่เข้ามาในชีวิตแม้จะเป็นกับผู้หญิงด้วยกัน แก้วก็ไม่ได้สะท้อนความคาดหวัง
หรือความคิดเรื่องการมีชีวิตคู่

เรื่องชีวิตคู่คือสิ่งที่ยังไม่เคยคิด

ช่วงที่มีความรักครั้งแรกคือ สมัยเรียนปี 3 ในมหาวิทยาลัย ที่แก้วได้สนิทสนมกับเพื่อน
ที่ไปติวหนังสือด้วยกัน และมักไปนอนที่หอเพื่อนคนนี้ จนวันหนึ่งแก้วตัดสินใจเปิดเผยความรู้สึก
กับเพื่อน แม้จะรู้ว่าเสี่ยงต่อการถูกปฏิเสธหรืออาจจะถูกรังเกียจ แต่แก้วก็ไม่อยากเก็บความรู้สึกนี้ไว้

แก้ว : เออ...บอกแล้วเขาก็...จากหัวไปทางเดียวกัน เขาก็กลับหัว อะไรวะ มันก็
เลยผิดปกติ เราก็เลยไม่กล้าไปหوها หยุดไปพักนึง จน...เขาคงคิดถึงเรา
เขาก็มาหา ก็ชื่อส้มดำ ข้าวเหนียวไก่ย่าง เขาบอกว่า มาขอคุยด้วย แล้วก็
คืนดีกัน แล้วก็ก็เป็นเพื่อนกัน เขาเรียนสามปีครึ่งนะ แต่เราจบสี่ปี วันสุดท้าย
พอเขามาชนของ แต่เรานั่งรถไฟกลับบ้าน จำได้ว่า คืนนั้นเราไปส่งเขาขึ้น
รถไฟ ปกติเราจะไปกินข้าวต้มด้วยกันทุกวันริมแม่น้ำ คืนนั้นเขาก็...
ขอกอดหน่อย เราป็นจักรยาน เขาก็กอด เราก็เฮ้ย..อะไรวะ เราก็รู้สึกดีนะ
...ก็เป็นความรัก แต่ไม่รู้ว่เขาทำกันอย่างไร อยู่ปีสามแล้วยังไม่รู้เลย
(หัวเราะ) เด็กนะ ...ทำไม่เป็น (หัวเราะ) ไม่เป็นด้วย

สิ่งที่แก้วเล่าออกมา สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าแก้วจะรู้สึกว่ การเป็นหญิงรักหญิงไม่ใช่
สิ่งผิดปกติ สามารถมีความรักต่อกันได้ แต่การมีเพศสัมพันธ์กันนั้นกลับเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ว่าต้อง
ทำอย่างไรถึงนั้นแม้ว่าอยากจะมีเพศสัมพันธ์กับคนรักแต่แก้วก็ไม่ว่จะต้องทำอย่างไร

ความรักครั้งแรกของแก้ว ได้เริ่มต้นจากการเปิดเผยความรู้สึก และการเผชิญหน้ากับความผิดหวังในท่าทีของเพื่อนที่เปลี่ยนไป แต่ท้ายสุดก็ได้รับความรู้สึกดี ๆ กลับมา แต่แก้วก็ไม่เคยเรียนรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงด้วยกัน แม้ว่าตอนนั้นจะเรียนมหาวิทยาลัยปีสามแล้วก็ตาม การแสดงออกซึ่งทำระหว่างกัน ยังคงเป็นการโอบกอด แม้ว่าแก้วจะเชื่อว่า ทั้งคู่ต่างมีความรู้สึกแบบเดียวกัน แต่การที่ไม่รู้ว่า ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างผู้หญิงด้วยกันนั้นเป็นอย่างไร ทำให้ทั้งคู่ไม่ได้ทำอะไรไปได้มากกว่านั้น ซึ่งปัญหานี้ก็ยังมียู่และสามารถพบเห็นได้จากในชุมชน Internet หรือ web board ของหญิงรักหญิงเองที่มักมีคำถามเกี่ยวกับวิธีการในการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิง การที่จะทำให้คู่มีความสุขทางเพศได้ เมื่อเพื่อนของแก้วเรียนจบต่างคนก็ต้องต่างแยกย้ายกันไป

การมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกของแก้ว เกิดจากการมีโอกาสดูหนังวิดีโอเกี่ยวกับหญิงรักหญิง และได้เรียนรู้จากผู้หญิงที่มีประสบการณ์ สำหรับแก้ว มัน เกิดขึ้นโดยไม่ได้วางแผน แต่เป็นเพราะความอยากรู้ อยากทดลองมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิง จึงไม่ได้ต่อต้าน และเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยที่แก้วมองว่า เป็นความสัมพันธ์ที่ปราศจากความรัก

แก้ว : ยัง แต่เราช่วยตอบจดหมายให้อัญจารี แล้วก็ไปเจอพี่คนหนึ่งทำงานที่โรงเรียน เราก็ตอบจดหมายให้ เรามารู้ทีหลังว่า เขาวางแผนจะฟันเรา นัดเจอเรา วางแผนว่าจะพาเราไปดูหนัง ดูหนังไป กะมีอะไรกับเรา (หัวเราะ) เราไปหาเขา คืนแรกเราก็เสร็จเลย ช่วงนั้นเราก็ตั่งคำถามนะ กังง ๆ ว่าชีวิตฉันอะไรกันนี้ ก็คืออยากรู้เฉย ๆ ว่ามันเป็นอย่างไร

...ครั้งแรกในชีวิต...เราก็ไม่ได้รู้สึกเสียดายอะไรนะ... เฉย ๆ ถือว่าแลกเปลี่ยน แต่ถ้าเป็นผู้ชายก็คงรู้สึกเหมือนกันนะ

แก้วเล่าว่า ถ้าเหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นไประหว่างหญิงกับชาย แก้วคงรู้สึกว่ “เสียตัว” แต่การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิง แก้วถือเป็นการ “แลกเปลี่ยน” กัน แม้จะยังรู้สึกง ๆ กับสิ่งที่เกิดขึ้นก็ตาม จะเห็นได้ว่า ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกของแก้วนั้นแตกต่างไปจากความรู้สึกที่สุ่มกับประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกกับคนที่มาพร้อมกับความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ และฝ่ายเริ่มต้นกระทำต้องรับผิดชอบ และนำไปสู่ความคาดหวังการมีชีวิตคู่ที่อยู่ด้วยกัน และมีความมั่นคง แต่แก้วให้ความหมายกับประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกของตน ว่า ไม่ได้เป็นเรื่องการเสียตัว เป็นการแลกเปลี่ยน ซึ่งมองได้ว่า เป็นการให้ความหมายบนความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิง และไม่ควรใช้กรอบความหมายเดียวกับเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชายมาอธิบาย การที่แก้วมองว่า ถ้าเป็นผู้ชายกับหญิงก็ยังยอมรับกรอบแบบนี้สะท้อนให้เห็นว่า แก้วแยกความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงออกจากระบบควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงที่มีกับผู้ชาย และให้

ความหมายใหม่กับประสบการณ์ทางเพศที่เกิดขึ้นกับคนเพศเดียวกัน หรือคิดได้อีกแง่หนึ่ง แก้วสร้างความรู้ชุดใหม่ของตนเองที่อยู่นอกกรอบความเชื่อแบบความสัมพันธ์หญิงชาย แต่ก็ไม่คิดว่าจะเปลี่ยนความหมายในวาทกรรมของความสัมพันธ์ของหญิงกับชายเดิมที่มีอยู่

หลังจากความสัมพันธ์เกิดขึ้น แก้วเล่าว่า รุ่นพี่คนนี้รักแก้วมาก แก้วได้ไปอยู่กับเธอ แต่ก็ไม่เคยเข้าใจวิถีชีวิตของเธอ ซึ่งทำให้แก้วรู้สึกอึดอัดกับการแสดงออกเป็นคนสองบุคลิกของเธอ คือ เวลาอยู่บ้านเธอจะกลายเป็นหญิงห้าว แต่เมื่อออกจากบ้านเธอก็จะกลายเป็นผู้หญิงสวย แต่งหน้า ทาปาก นุ่งกระโปรง และสิ่งที่แก้วรู้สึกอึดอัดมากที่สุดคือ การถูกควบคุมการใช้ชีวิตในวิถีประจำของแก้ว ซึ่งมันทำให้แก้วไม่สามารถทำให้ตัวเองได้ในสิ่งที่เป็นเป้าหมายของชีวิต นั่นคือการพัฒนาตนเองให้เป็นนักเขียน จนทำให้วันหนึ่งแก้วตัดสินใจหนีออกจากบ้าน หลังจากนั้นแก้วได้มาทำงานที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

การแยกตัวออกมาของแก้วถือ เป็นช่วงเวลาที่แก้วได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ทางเพศอีกหลายครั้ง แก้วมองว่า เป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วคือเจอกันครั้งแรกก็สามารถจะมีความสัมพันธ์เกิดขึ้นได้ ซึ่งต่อมาแก้วได้มีความสัมพันธ์กับเพื่อนคนหนึ่งที้นัดพบกันทางจดหมาย ซึ่งเป็นคนที่เคยเขียนมาปรึกษากันในเรื่องความรัก

แก้วบอกว่า ประสบการณ์ทั้งสองครั้งนี้ แก้วไม่ได้เป็นฝ่ายเริ่มต้น และแม้ว่าจะเคยเรียนรู้และลองที่จะเป็นผู้เริ่มต้นปฏิบัติการทางเพศมาบ้างแต่ก็รู้สึกไม่ค่อยชอบ ขณะที่ในสายตาของคนทั่วไปมักจะมองว่า แก้วเป็นทอม และถูกเหมารวมว่าทอมต้องเป็นผู้กระทำปฏิบัติทางเพศให้เสมอ อย่างไรก็ตาม ถ้าคนไหนที่แก้วรู้สึกสนใจหรือชอบจริง ๆ แก้วจะเป็นฝ่ายพยายามตามต่อและสานสร้างความสัมพันธ์ระยะยาว แต่ระหว่างนั้นที่แก้วมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ แก้วก็ได้สานความสัมพันธ์กับรุ่นพี่ทำงานคนหนึ่งมาได้ระยะหนึ่งก่อนมีความสัมพันธ์กัน สำหรับพี่คนนี้แก้วเล่าว่า รุ่นพี่เขาเป็นฝ่ายเริ่มต้น แต่ก็ทำไม่เป็น แก้วจึงได้ดำเนินการต่อ

แก้ว : เราไปจีบเขา เราชอบผู้หญิงนะ แต่เสร็จเด็ก คือเขาจะดูอบอุ่น คุยกัน ตอนเช้าเขาจะมีรถมาส่ง ตอนเย็นได้เวลาก็จะมีทั้งเพจ ทั้งโทรศัพท์ พอไม่มีเวลาคุยกันก็จะเขียนจดหมายน้อย เขาก็เอ็นดูเรา โน่นไปเสร็จกันที่เชียงใหม่

การที่แก้วมองว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน มันไม่ใช่เรื่องเสียหายเหมือนกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ทำให้หลังจากที่แก้วได้เรียนรู้การมีประสบการณ์ทางเพศแล้ว แก้วก็มีประสบการณ์ต่อมาเรื่อย ๆ โดยมองว่า มันเป็นการแลกเปลี่ยน ซึ่งไม่ได้เชื่อมโยงกับเรื่องความรัก หรือการสร้างความสัมพันธ์ว่าเป็นคนรักกัน เว้นสำหรับบางคนที่แก้วมีความรู้สึกเป็นพิเศษ ซึ่งจะเห็นได้ว่า แก้วเองแยกความสัมพันธ์ที่เป็นเรื่องของการสร้างความพึงพอใจระหว่างกัน

กับความรู้สึกกับคนที่พิเศษซึ่งอยากจะมีความสัมพันธ์ในระยะยาว แต่ก็ไม่ได้มีการสร้างกรอบชีวิต
คู่มาเชื่อมโยงด้วย

ชีวิตคู่มองผ่านสายตาของแก้ว พัฒนาการที่ไม่รู้ตัวจนกลายมาเป็นครอบครัว

แก้วมาคิดเรื่องการอยู่เป็นชีวิตคู่ เมื่อได้อยู่กับแมวเป็นเวลาหลายปี จนคิดว่าจะสร้างบ้าน
เป็นหลักเป็นฐานด้วยกัน ซึ่งหมายถึง การจะอยู่กับแมวไปตลอด ไม่ไปไหน

แก้วได้รู้จักกับแมว เมื่อไปเป็นครูอาสาสอนหนังสือเด็กบนดอย ซึ่งแมวได้ไปอยู่ก่อน
หน้านั้นแล้ว ขณะนั้นแก้วไม่รู้สึกชอบแมว เพราะยังคงติดต่อกับหาอยู่กับรุ่นพี่ที่ทำงานเก่าขณะที่
เขาก็ตายมาทำงานอยู่ที่ทางภาคเหนือเหมือนกัน แต่แก้วก็ไปมีความสัมพันธ์กับแมว ซึ่งความสัมพันธ์
ที่เกิดขึ้นแก้วมองว่ามันเกิดขึ้นเพราะบรรยากาศมากกว่า

ช่วงที่สอนหนังสือบนดอยแก้วอยู่กับแมว เพื่อนคนที่แก้วเคยปรึกษาทางจดหมาย
และเคยมีความสัมพันธ์ด้วย ก็ตามขึ้นไปหาแก้วที่บนดอย จนได้รู้ว่า แก้วมีความสัมพันธ์กับแมว
จึงโกรธมากและจะทำร้ายแก้ว จนทำให้แก้วรู้สึกกลัวมาก แมวได้ลงจากดอยก่อนเพราะมีอาสาสมัคร
ชุดหลังไปผลักดันเปลี่ยน ส่วนแก้วยังคงอยู่กับเพื่อนที่ตามขึ้นไป เมื่อทั้งคู่ลงจากดอยก็แยกย้ายไป
อยู่กันคนละที่แต่ก็ยังติดต่อกันทางจดหมาย

แก้ว : (อยู่บนดอย) เดือนเดียว แล้ว (แมว) ก็กลับ เขากลับมาก่อน แต่เราก็ตัดต่อ
กันทางจดหมาย แล้วเราก็ตามลงมา อยู่บนดอยก็ไม่มีความสุขหรอก
เพราะเราชอบทำอะไรแปลก ๆ อย่างไม่ทำกับข้าวให้เด็ก คือตอนเช้าใครมี
อะไรก็เอามารวม ๆ กัน เที่ยงก็มากินข้าวด้วยกัน เพื่อนคนนั้นก็ช่วยกันอยู่
แต่แมวลงมา เพื่อนคนนี้ขึ้นไป

ระหว่างที่อยู่บนดอยกับเพื่อนหญิงที่ตามแก้วขึ้นไป ซึ่งมันทำให้แก้วรู้สึกอึดอัด หลังจาก
แก้วกลับจากสอนหนังสือบนดอย แก้วก็พยายามถอยห่างจากเพื่อนคนนี้และไม่ติดต่อไปหาเธออีก

แก้วยังคงเขียนจดหมายติดต่อกับแมวอยู่ จนกระทั่งลงมาจากดอย แก้วได้ทำงานในชุมชน
ในกรุงเทพฯ เขามีห้องเล็ก ๆ ให้พักไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งแมวก็นั่งมาเยี่ยมอยู่เสมอ จนช่วงหนึ่งที่
แมวตกงาน แก้วจึงชวนให้มาอยู่ด้วยกันเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย และเห็นว่า แมวไม่ได้รังเกียจ
ห้องรก ๆ ของแก้ว การอยู่ด้วยกันจึงเริ่มต้นขึ้น

แก้ว : เราได้งานแล้ว...เขาให้บ้านฟรี ช่วงนั้นเขากำลังตกยาก ไม่มีเงินใช้ เราก็ค
บอกว่า มาอยู่ด้วยกันไหมจะได้ไม่ต้องไปเสียค่าเช่า เขาก็คงคิดทบทวน
แล้วละ เลยมาอยู่กับเรา แต่ชีวิตเริ่มต้น จากที่บ้านเช่า เล้าหมู่นะ ห้องน้ำมี

ไล่เดือน แม่ลงสาป เลื้อผ้าเวลาออกไปข้างนอกเขาจะรู้สึกทำไมมันเหม็น
ซีหนู กลิ่นมันติด เริ่มต้นมาจากตรงนั้น

แก้วบอกว่า ตอนที่ชวนแมวมายู่ ตนก็เริ่มตัดความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ลงแล้ว แม้จะ
ยังไม่ได้พูดกันชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับแมว แต่การเริ่มต้นที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน
นั้นเกิดขึ้นมาจากความสงสาร เห็นใจ การย้ายมาอยู่ร่วมกันกัน จึงเป็นเหมือนการช่วยเหลือเกื้อกูล
ซึ่งพากันจึงคิดที่จะย้ายมาอยู่ร่วมกัน

แก้ว : อ้อ ตอนนั้นมาอยู่ด้วยกันเพราะความจำเป็น ก็เลยชวนมาอยู่ เห็นใจว่าเธอ
ต้องใช้ตังค์ เงินเดือนเราก็กแบ่งให้น้อง ที่เหลือก็ให้เขา ที่เหลือก็ให้เขาเพราะ
เราไม่ค่อยได้ใช้

(การมาอยู่ด้วยกัน)...น่าจะเป็นช่วยเหลือเกื้อกูลกันนะ เพราะชีวิตก็ไม่ค่อยมีนะ เราก็
ให้ตังค์เขาเพราะข้าวเช้า กลางวัน เย็นนะเรามีกิน มีแต่เธอที่ต้องซื้อ ต่อไปก็สงสารเขา ก็เลยชวน
ย้ายบ้าน สมบัติเรามีเสื้อผ้าน หมอนใบจริง ๆ แล้วก็เสื้อผ้า 2-3 ชุด ย้ายมาอยู่ห้องเช่า 2,000 กว่าบาท
ตอนนั้นเริ่มรู้สึกตัวแล้วว่า เราไม่ได้อยู่ตัวคนเดียวแล้ว

แก้วมองความสัมพันธ์ของตัวเองกับแมวตอนนั้นว่า เป็นความผูกพัน ซึ่งมีทั้งความ
สงสาร การได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แต่แก้วยังไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นความรักหรือไม่ เพราะแก้วก็
ยังคงมีรุ่นพี่ที่ยังชอบกันอยู่ ซึ่งต่อมามีความสัมพันธ์นั้นมันก็ค่อย ๆ ห่างออกไป

แก้ว : ไม่รู้ละ มันก็ผูกพัน มันรักหรือไม่รักก็ไม่รู้ มันผูกพัน แต่เรายังคุยกับพี่คน
นั้นอยู่นะ พี่เขาก็ก็นอนไปโน่นมานี่ เราบอกว่าไม่ว่าง ก็เลยตัดออกมาเรื่อย ๆ
ชีวิตเริ่มมาแชร์กันตอนย้ายจากบ้านซีหนูมาบ้านหลังใหม่ แล้วแฟนก็เริ่ม
มองหางานทำ เพราะลำพังเงินเดือนเรา ตอนนั้น 7,000 บาทไหนจะส่งน้อง
บ้านมันก็จะไม่เหลืออะไร ให้ประหยัดอย่างไรก็อยู่ไม่ได้ เขาก็เริ่มมองหางาน
ก็ไปได้งานพัฒนาชุมชนในกรุงเทพฯ แล้วก็ชวนไปทำงาน เราก็ไปด้วย แล้ว
ก็ย้ายมาอยู่ด้วยกันที่อพาร์ทเมนต์

แก้วมองว่า ความสัมพันธ์ที่มีกับแมว เหมือนเป็นเพื่อนที่ไปไหนไปด้วยกัน สนุกด้วยกัน
อยู่ด้วยกันโดยไม่ต้องพูดอะไรกันนัก เป็นการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันโดยที่ยังไม่มีรูปแบบว่าจะอยู่กัน
แบบไหน จนกระทั่งเริ่มมีหมาในบ้าน เพราะเพื่อนเอามาให้ และคิดจะหาหมามาเพิ่มเพื่อเลี้ยงมัน
ให้เป็นเพื่อนกัน จนเริ่มมีหมาหลายตัว จึงเริ่มคิดวางแผนชีวิตร่วมกันว่า จะอยู่กันอย่างไร และจะ
สร้างอนาคตร่วมกัน อย่างไร

แก้ว : หลายปีก่อนหน้านี้คบกันแบบสนุกสนาน เฮฮา ถึงไหนถึงกัน เทียวไหน เทียวกัน จนมีหมา มีหมาก็เริ่มคิดแล้วจะอยู่อย่างไร จะไปอย่างไร ก็จะมี มองหาอาชีพสำรอง มองอนาคตเราจะอยู่กันอย่างไร ถ้าแก้วไม่มีลูกมีได้ จะทำอย่างไร มาคุยกัน 2-3 ปีหลัง

การที่ต้องรับภาระในการเลี้ยงหมาด้วยกัน ทำให้ทั้งคู่เริ่มมองอนาคตด้วยกัน แก้วเริ่ม มองว่านี่คือ การเป็นครอบครัว แม้ว่าจะยังไม่ได้พูดกับแมวก็ตาม ทำให้ต่อมาแก้วเริ่มคิดที่จะมีบ้าน เป็นของตัวเอง จนในที่สุดก็ได้ซื้อบ้านในฐานะผู้กู้ร่วมกัน และต้องช่วยกันผ่อนชำระไปจนกว่าจะหมด

ปัญหาความสัมพันธ์ซ้อน

ปัญหาความสัมพันธ์ซ้อนของแก้วเกิดขึ้นในระหว่างที่แก้วต้องออกไปทำงานนอกพื้นที่ แก้วเกิดมีผู้หญิงอีกคนหนึ่งซึ่งเธอก็ต้องการใช้ชีวิตร่วมกับแก้ว จนกลายมาเป็นปัญหาระหว่างแก้ว กับแมว

แก้ว : มันมีปัญหา เราคิดว่ามันเป็นชีวิตครอบครัวนะ มันเป็นครอบครัวเลยละ เราไปมีปัญหาเอง เราออกไปข้างนอกแล้วก็ไปติดคนแก่ บังเอิญคนแก่ก็มา ติดเรา เขาตั้งเป้าว่าจะใช้ชีวิตร่วมกับเราเลยเลย แต่เราบอกว่ามันไม่ใช่ เราบอกว่าเรามีครอบครัวแล้ว เขาก็บอกว่าไม่เป็นไร ขอให้ได้รัก บ้า แฟน ไม่ยอม ตอนหลังเราก็เลย เลิกใช้โทรศัพท์ เราก็บาปนะ ทำให้คนแก่ต้องทุกข์ แฟนเขาก็เป็นทุกข์ บอกว่า เธอต้องเลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเอาใครก็เอา ให้มันชัดเจนไปเลย จะไปก็ไป จะอยู่ก็อยู่ ถ้าไปก็ไม่ต้องกลับมา แต่ต้องส่ง เงินมารับผิดชอบบ้าน ถ้าอยู่ก็เลิกติดต่อ

แก้วมองว่าการใช้ชีวิตกับแมวนั้นถือว่าเป็นการใช้ชีวิตครอบครัว เพราะต่างร่วมทุกข์ ร่วมสุขด้วยกันมา ตั้งแต่เริ่มจากไม่มีอะไรติดตัว จนกระทั่งมีบ้าน จะเห็นได้ว่า แม้ว่าทั้งคู่จะมี เพศสัมพันธ์กันมานานแล้ว และใช้ชีวิตร่วมกันมาระยะหนึ่งแล้ว แต่แก้วให้นิยามครอบครัวเมื่อรู้สึก การใช้ชีวิตของทั้งคู่มีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจแล้ว การที่แก้วไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอีก คนหนึ่งที่มีโอกาสได้รู้จักกันตอนที่ไปทำงานต่างจังหวัด เหตุการณ์ครั้งนี้ แก้วเองมองว่าเป็น ความผิดพลาดครั้งใหญ่หลวงในชีวิต เพราะตนเองมี "ครอบครัว" แล้ว ด้านหนึ่งของคำว่า ครอบครัว ในสังคม ก็อยู่ภายใต้ฐานคิดที่ยอมรับได้เฉพาะผัวเดียว เมียเดียวด้วย ประสบการณ์ครั้งนั้นทำให้ แก้วรู้สึกผิด และไม่คิดจะใช้ชีวิตแบบนอกกลุ่มนอกทาง มีใครคนอื่นอีก

แก้ว : คิดว่า ชีวิตคงไม่มีใครแล้วละ เอาเข้าจริง ๆ นะ เราไปก๊ากคนนั้น ก๊ากคนนั้นมันก็ได้แค่คิด แต่ถ้าจะเอาจริง เราก็จะปลีกตัวออกมา คิดว่ามันไม่ใช่ ล่าสุดเราไปอยู่ต่างจังหวัด ผู้อำนวยการเขาดูท่าทางจะจริงจัง ก็ออกมา จนแกเรียกไปถามว่า กลัวพีทำไม

แก้วมองว่าเหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นการประพุดตัวออกนอกกรอบความสัมพันธ์ ทำให้แมวดองทุกข์ใจมาก เพราะยอมรับไม่ได้จนต้องขอแยกทาง ถ้าแก้วไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ หรือถ้าแก้วตัดสินใจที่จะไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนใหม่ แก้วก็ยังต้องรับภาระช่วยผ่อนบ้านตามที่ได้ตกลงกันไว้ตั้งแต่แรก สุดท้ายแก้วจึงตัดสินใจเลิกติดต่อกับผู้หญิงคนนั้น การมีปัญหาคาความสัมพันธ์ซ้อนเข้ามาในชีวิตของแก้วกับแมว ก็มีผลที่ทำให้แมวเกิดความสัมพันธ์ซ้อนด้วยเช่นกัน ซึ่งแก้วรู้สึกต่อต้านในช่วงแรก ๆ แต่ก็ต้องจำนนกับข้อต่อรองของแมวกับการที่จะพึงพอใจหรือคิดถึงใครคนอื่นนอกจากแก้ว

แก้ว : เหมือนเป็นเวรเป็นกรรมกันมั้ง แฟนก็มาชอบก๊ากของเขา ชอบ ๆ ๆ ๆ เราก็ต้องสวดมนต์ให้ทุกวัน...เราก็บอกว่ามันคืออะไร เขาก็บอกว่ามันเป็นความรักสวยงาม เป็นความรักที่ไม่มีเช็ทซ์เป็นความรักที่ได้รักแล้วมีความสุข เขาบอกว่าจะยอมไม่ได้เสียหรือที่จะยอมให้คนรักมีความสุขเวลาที่คิดถึงใครอีกคน มันหงวนขนาดนั้นเลยหรือความรัก เราก็มานั่งคิดว่า เออจริง ๆ เราก็ใช้ว่าจะทำให้เขามีความสุขทั้งหมด กับบอกเออ ไม่เป็นไร ถ้าเธอมีความสุข แต่อย่าไปมี เช็ทซ์แล้วกัน มีบอกด้วย เดี่ยวไปด้วย...คืออย่างไรมันก็ได้ทั้งกัน คือ ยืนยันว่าไม่ทิ้งกัน ไม่ว่าคุณจะทำอะไร ดีล้งกามา ก็โอเค

แก้วนิยามความรักของตัวเองกับแมวว่า เป็นความผูกพันที่เปิดกว้าง และมีความมั่นคงในตัวมัน แก้วยังคงรู้สึกถึงเชื่อมั่นในการได้อยู่กับแมว เพราะต่างมีข้อตกลงร่วมกันว่า จะไม่ทอดทิ้งกัน

การสร้างการยอมรับจากครอบครัว

แม้ว่าแก้วจะไม่ได้บอกพ่อกับแม่ตรง ๆ ว่าเป็นหญิงรักหญิง แต่แก้วคิดว่า ทางบ้านน่าจะรู้ เพราะได้บอกน้องไปแล้ว ประกอบกับที่ตัวเองเคยบอกแม่ไว้แล้วว่าจะไม่แต่งงาน รวมทั้งการที่ญาติของพ่อก็มีคนที่เป็นทอม ดังนั้นทางบ้านน่าจะสามารับรู้ได้ นอกจากนี้ ทุกครั้งที่แก้วกลับบ้านก็จะพาแมวไปด้วยเสมอ ๆ

แก้ว : แม่เคยบอกว่า มันเกิดมาผิดตั้งแต่เด็ก ว่าว ชักว่าวทำเอง วึ่งทั้งวันจนพ่อบอกว่าถ้ายังขึ้นเล่นอีกจะแกงว่าวให้กิน...แม่น่าจะรู้ก่อนหน้านี้เพราะเราเคยบอก... บอกน้อง และตอนหลังแม่ก็มาบอกให้เราแต่งงาน เราก็บอกว่

เราไม่แต่ง เราจะอยู่อย่างนี้ แล้วพอตีญาติทางพ่อก็มีคนที่เป็นแบบเรา
เราก็เลยไม่ต้องพูดอะไรมากมาย

จะเห็นว่า แก้วไม่ได้พูดตรงไปตรงมากับพ่อแม่ แต่อาศัยการสื่อสารรูปแบบอื่น ๆ เช่น การยืนยันว่าจะไม่แต่งงาน การพาแมวกลับไปเยี่ยมบ้านด้วยทุกครั้ง ทำให้เห็นว่าแก้วมีเพื่อนสนิทที่อยู่ด้วยกัน นอกจากนี้ก็ยังมีญาติที่พ่อแม่มีญาติที่เป็นทอม ทำให้เชื่อได้ว่า พ่อน่าจะเข้าใจได้โดยปริยายว่าแก้วชอบผู้หญิงเพราะไม่เคยถาม อย่างไรก็ตาม การที่แม่ก็เลิกถามเรื่องการแต่งงานไปแล้ว และยังคงพูดเปรย ๆ ว่า ลูกคนนี้น่าเกิดมาผิดเพศตั้งแต่เด็กแล้ว เพราะเห็นว่าแก้วชอบเล่นเหมือนเด็กผู้ชาย ก็น่าจะเป็นการส่งสัญญาณการรับรู้ระหว่างกันได้โดยไม่ต้องพูด ซึ่งด้านหนึ่งก็สะท้อนถึงวิถีคิดของแม่ที่พยายามให้พื้นที่กับการอธิบายตนเองเกี่ยวกับการที่ลูกเป็นหญิงรักหญิงได้ว่า การเห็นมาตั้งแต่เด็กว่าเป็นผู้หญิงที่มีลักษณะบางอย่างคล้ายผู้ชาย จึงเดาได้ว่า แก้วเป็นหญิงรักหญิงที่มีมาแต่เกิดโดยธรรมชาติ จึงไม่ได้ผิดปกติอะไร

ที่ทำงานเดิมของแก้วนั้น เป็นลักษณะของการทำงานในชุมชนกรุงเทพฯ เกี่ยวกับประเด็นเรื่องสิทธิของผู้ติดเชื้อเอชไอวี แก้วเล่าว่า ตัวเองไม่ได้ปกปิดความสัมพันธ์ แต่ก็ไม่เคยพูดว่า แก้วคือแฟน แต่เพื่อน ๆ ที่ทำงานก็จะรู้ว่า แก้วนั้นอยู่กับแมว และไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ ถ้าไปไหนคนเดียวเพื่อนก็จะต้องถามถึงอีกคนหนึ่ง แก้วพบการตั้งคำถามเรื่องการเป็นคู่ทอม-ดี เมื่อตัวเองออกมาออกจากงานเดิม แล้วมาขายของในตลาดซึ่งมักจะถูกแซวอยู่เสมอ ๆ ในระยะแรก ๆ

แก้ว : เราจะไปเจอ สามล้อ เป็นคนอีกกลุ่มที่โลกของเรามีแต่ผู้หญิงกับผู้ชาย สามล้อ ตอนไปขาย...ที่ตลาด ก็แซว ไล่พวกวิปริต แต่เราก็เฉย ๆ คือเราไม่ยุ่ง มีพักหนึ่งที่เรานั่นได้ เราก็เลยใส่เสื้ออัญจารีไป รักเพศเดียวกัน เป็นทางเลือกของความรัก จงใจให้มันอ่าน แฟนก็ว่าจะบ้าเหวอ ทะเลาะกับใครไม่ทะเลาะ เราก็เฉย พวกนั้นเลยถามว่า เสื้อตัวนี้ซื้อมาจากไหน ซื้อมาจากกลุ่ม กลุ่มอะไร กลุ่มหญิงรักผู้หญิง ตัวละเท่าไร ตัวละ 150 บาท ถ้าคนนอกตัวละ 300 จะเอาไหม (หัวเราะ) หลังจากนั้นมาก็เลิกแซวเรา อยากล้อต๊นๆ รู้ความจริงเสีย

นอกจากคนแซวซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ชายแล้ว ก็จะมีป้า ๆ ในตลาดที่เห็นแก้วกับแมวเหมือนคู่ผัวตัวเมียซึ่งทุกคนคอยเอาใจช่วย รูปแบบของความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงที่ปรากฏในชุมชนนั้น ด้านหนึ่งอาจถูกมองว่า แปลก แตกต่าง ผิดปกติ ขณะที่อีกด้านหนึ่งสำหรับคนที่รู้จักมักคุ้นกันแล้ว มันคือเรื่องคนธรรมดา คือคนที่ต้องทำมาหากินในชุมชน และไม่ได้สร้างปัญหาให้กับใคร

เรื่องของแมว : เราคือผู้หญิงและความรักของเรา
เป็นสิ่งที่ไม่มีเพศแต่หัวใจด้วยกัน

แมวมีพื้นฐานครอบครัวไม่แตกต่างจากแก้วมากนัก คือมาจากครอบครัวชาวไร่ พ่อแม่มีอาชีพรับจ้าง แต่แก้วจะต่างจากแมวตรงที่แมวมีพี่น้องหลายคน โดยแมวเป็นคนสุดท้อง แมวเล่าว่าแมวสนิทกับพ่อและชอบเล่นกับพ่อกว่า และมองว่าตัวเองไม่มีนิสัยจุกจิกขี้นเหมือนผู้หญิงทั่วไป

แมว : เด็กต่างจังหวัดก็เลี้ยงแบบปล่อย ๆ นะ แต่ถ้าถามว่า เรามีพฤติกรรมเป็นผู้หญิงไหมก็เหมือนเด็กทั่วไป คือไว้ผมยาว ถักเปีย นุ่งกระโปรง เพียงแต่เราก็จะติดเล่นโลดโผน ไปด้วยกับผู้ชาย ไม่ชอบสูงส่งกับเพื่อนผู้หญิง

แมวเล่าว่า ตนถูกสอนให้ต้องช่วยเหลือที่บ้านทำงานบ้านเหมือนเด็กผู้หญิงทั่วไป แต่ที่บ้านของแมวจะไม่เคยพูดเรื่องที่ว่า แมวจะต้องแต่งงานหรือมีคู่ เพียงแต่คาดหวังว่า ลูกทุกคนจะสามารถทำงานประกอบอาชีพเลี้ยงดูตัวเองให้ได้

แมว : อยากให้ลูกมีความสุข เราไม่ได้ถามกับแม่ แต่คาดหวังว่าจะต้องแต่งงานใหม่ เขาไม่คาดหวัง แต่คาดหวังว่า อนาคตจะอยู่อย่างไรแล้วมีความสุข มีหวังนะว่า เจ็บไข้ได้ป่วยจะมีคนดูแลไหมในอนาคต อยากให้มีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งใคร เป็นอะไรก็ได้ไม่ระบุ ขอให้เป็นคนดีเท่านั้น มีแต่บอกว่าไม่ต้องแต่งงานมีลูกหรือกล่าปาก คนละแบบกับครอบครัวทั่วไป เพราะบ้านเราหลานเยอะ พ่อแม่ก็ต้องวุ่นวายกับหลาย 5-6 คน เราก็เลยรอดพ้นไป เพราะลูกพี่ชาย พี่สาว 2 คนก็เต็มเพียบแล้ว

พ่อแม่ของแมวมีประสบการณ์จากการที่บรรดาพี่ ๆ ของแมวมีปัญหาครอบครัว ซึ่งเมื่อเกิดปัญหาก็จะต้องหอบลูกหลานมาฝากให้ตากับยายเลี้ยง แต่อย่างไรก็ตามแมวก็มองว่าที่บ้านก็ยังเป็นคนหัวโบราณอยู่เพราะจะไม่มีเรื่องพูดเรื่องเพศกันในบ้านอย่างเด็ดขาด

แมวนิยามชีวิตของตัวเองว่า จริง ๆ แล้ว ความรักของตัวเองนั้น เป็นความรักที่ไม่มีภาระบุพเพ ถึงแม้ว่าปัจจุบันแมวจะมีคู่เป็นผู้หญิง แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องระบุว่าเป็นคนรักเพศเดียวกันหรือไม่ เพราะความรักในความคิดของแมวนั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีเพศ แต่เป็นเรื่องของการที่หัวใจของคนสื่อสารกัน

แมว : เราไม่ได้ระบุว่าต้องเป็นเพศไหน เพศไหนก็ได้สำหรับเรา เพราะจริง ๆ แล้วความรักมันเป็นเรื่องของหัวใจที่มันคุยกัน คุยกันถูกใจ เข้าใจกัน สื่อสารกันได้ ซึ่งอาจจะมีมากกว่านั้น แต่ว่าบางสิ่งก็บอกไม่ได้ว่ามันใช่หรือไม่ใช่ แต่เราไม่ระบุเรื่องเพศ

สำหรับความรักของแม่ว ณ ปัจจุบันก็คือ ความห่วงใย เกื้อกูลและช่วยเหลือกัน โดยต่างฝ่ายต่างมีอิสระต่อกัน ไม่เป็นการยึดติด

แม่ว : มองเรื่องของความเข้าใจ แต่ความรักของเราก็ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องการมีเช็ทนะ มันคงไม่ได้จับตรงนั้นเสมอไป มันเป็นความรักที่เกื้อกูลกัน เป็นความรักที่ห่วงใย ใส่ใจอยากดูแลซึ่งกันและกัน อาจจะไม่มีการเช็ทมาเกี่ยวข้อง ไม่ต้องยึดติดกับใคร ทำให้เรามีความรักได้หลากหลายในเวลาไม่จำกัด

ฉะนั้นในเรื่องการมีคู่ การมองชีวิตคู่ของตนเองในปัจจุบันจึงมีความแตกต่างกับอดีต ปัจจุบันแม่วกับแก้วใช้ชีวิตด้วยกันมากกว่า 10 ปีแล้ว ฉะนั้นการอยู่ด้วยกัน ณ ปัจจุบันจึงเป็นเหมือนเพื่อนร่วมทุกข์ ร่วมสุข ที่มีปัญหาต่างปรึกษารื้อกันได้

แม่ว : ชีวิตคู่ ณ ปัจจุบันมันจะต่างกับอดีตนะ ปัจจุบันคู่ไหนอยากมีแบบจะเป็นได้ทุกอย่าง เป็นเพื่อน เวลาทุกข์ก็ปรึกษากันและมีอิสระซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ได้จำกัดว่า ฉันเป็นสมบัติของเธอ ฉันไม่สามารถไปไหนที่นั่น ณ จุดอื่น ๆ ได้ ซึ่งฉันก็มีความสุข หรือว่าเธอจะไปไหนก็ได้ ทำสิ่งที่เธออยากทำก็ไม่ได้ ในเมื่อเธอทำแล้วมีความสุข คือ ฟรีสไตล์ มันเหมือนกับว่า รู้นะ ว่าคน ๆ นี้ต้องคอยดูแลกัน แต่ไม่ต้องการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของกันและกัน

ประสบการณ์ที่ผ่านมาเรื่องชีวิตคู่คือสิ่งที่ยังไม่ได้นิยาม

แม่วบอกว่า ตนเองรู้จักเรื่องเพศก็จากการได้อ่านหนังสือการ์ตูนเล่มละบาทที่มีขายอยู่ทั่วไป แต่ก็ยังไม่เคยคบใครและยังไม่เคยมีความสัมพันธ์กับใคร แม่วเริ่มมีแฟน ช่วงที่เรียนในมหาวิทยาลัยแล้ว คบกันได้ประมาณ 2 ปีก็เลิกกันไป

แม่ว : ตอนเรียนปริญญาตรี ที่มันแยกกันเพราะว่า เรายัง เราเป็นคนพูดจาไม่ค่อยน่ารัก สมัยก่อนมันจะถูกทุ้ง ตรงไปตรงมา เขาจับไม่ได้ ว่าทำไมชอบว่าเขา เขาชอบคนพูดจาหวาน ๆ เป็นผู้หญิงเรียบร้อยซึ่งมันไม่ใช่เรา คงไม่มีความสุขที่ไปนั่งเอาใจคนอื่น คบ ๆ ไปกลายเป็นว่าเราต้องบังคับตัวเองให้เป็นอย่างที่เขาต้องการโดยที่เราไม่ได้คิดจะปรับตัวเข้าหาเขา มันคนละความรู้สึกนะ แต่ผู้ชายโดยส่วนใหญ่ก็คาดหวังว่าผู้หญิงต้องเอาอกเอาใจเป็นธรรมดา พูดอะไรตรงมากไม่ได้ ต้องทำเป็นใจ

ตอนที่คบกันกับแฟนแมวยังไม่ได้บอกกับทางบ้าน เพราะตอนที่คบกันยังไม่ถึงกับจะมีเป้าหมายในการสร้างอนาคตร่วมกัน ซึ่งอาจมองได้ว่า นี่คือการคิดในรูปแบบของความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศในสังคมไทย คือ การที่ผู้หญิงจะพาคนรัก (ผู้ชาย) เข้าไปบอกกับที่บ้านก็ต่อเมื่อคิดว่าคนนี่คือคนที่คิดจะแต่งงานด้วย จึงจะเป็นเรื่องที่เปิดเผยกับครอบครัว ตอนนั้นพัฒนาการยังไม่ได้ไปถึงขั้นจะบอกว่ามันคือการแต่งงาน

แมวยังไม่ได้บอกว่า ตนเองมีความสัมพันธ์ทางเพศกับแฟน (ผู้ชาย) คนนี้หรือไม่แต่แอบบอกว่าความรู้สึกทางเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ และไม่สามารถเอามาเปรียบเทียบกับระหว่างหญิงกับชาย

จ๊อด : เคยมีประสบการณ์กับผู้ชายบ้างไหม

แมว : เรื่อง เซ็กซ์ เปรียบเทียบไม่ถูกหรอก...มันก็ไม่น่าแตกต่าง เพราะการมีเพศสัมพันธ์ มันก็เป็นเรื่อง...ธรรมชาติ คือมันเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติมันไม่ได้บ่งบอกว่ามันมีความแตกต่างหรือเปล่า

แมวเล่าว่า ตอนที่คบกับเพื่อนชาย เมื่อคบกันไปนาน ๆ ก็เริ่มรู้สึกอึดอัดเพราะตนเองต้องบังคับตัวเองให้เป็นคนเอาใจคนอื่น ซึ่งขัดกับบุคลิกแบบเป็นคนตรงไปตรงมา เพราะแฟนชอบให้เป็นผู้หญิงพูดจาเรียบร้อย แต่ตัวเขาก็ไม่ได้ทำในสิ่งที่แมวคาดหวังเช่นกัน จึงต้องเลิกคบกันไป

จะเห็นได้ว่า การแมวให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์กับผู้ชายว่า มาจากต่างฝ่ายมีความคาดหวังในความเป็นหญิงและความเป็นชายของกันและกัน ซึ่งแมวยังก็รู้สึกว่าตนเองก็ต้องฝึกปฏิบัติตนให้เป็นผู้หญิงที่เป็นกุลสตรี ขณะที่พื้นฐานของตนไม่ได้เป็นอย่างนั้น ขณะเดียวกันก็ตั้งคำถามกับคุณสมบัติความเป็นชายที่ดีซึ่งคู่ของตนก็ไม่มีเช่นกัน การเลิกกันของทั้งคู่จึงไม่ได้เชื่อมโยงกับเรื่องเพศทางสรีระ แต่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่สังคมคาดหวังและแมวก็เป็นไม่ได้ขณะที่คนรักก็ทำไม่ได้เช่นกัน

ชีวิตคู่ คือความเป็นเพื่อน ความเข้าใจ อยู่ดูแลกันและความมีอิสระ

ความสัมพันธ์ระหว่างแมวกับแก้ว เริ่มต้นเมื่อแมวได้พบกับแก้วระหว่างไปสอนหนังสือเด็กที่บดินทร แก้วเป็นอาสาสมัครที่ขึ้นไปทีหลัง แมวรู้สึกประทับใจในรูปแบบการสอนเด็กของแก้วที่ไม่เหมือนคนอื่น

แมว : ก็...มันก็เหมือนกับคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย เราขึ้นไปสอนหนังสือที่บดินทร ก็ได้ไปรู้จักกัน แล้วก็เหมือนคุยกันถูกคอ คนนี้แปลกดี คิดแปลก ๆ เป็นคนมองโลกในแง่ดี เขาก็มีหลายอย่างที่เขาคุยกันรู้เรื่อง และมีวิธีการสอนเด็กแบบแปลก ๆ เขาไม่ได้สอนเด็กตรงตามตารางเรียน ก.ไก่ ข.ไข่

มันจะสื่อสารโดยใช้ธรรมชาติในการสื่อสาร เด็กก็ชอบไม่เครียด เราก็เลยคุยกันได้ เป็นเรื่องที่มันปรึกษากันได้

ระหว่างที่อยู่บนดอยทั้งคู่ก็มีความสัมพันธ์เกิดขึ้น แม่บอกว่า สิ่งที่เกิดขึ้นมันเป็นไปตามความต้องการโดยธรรมชาติ และแม่อยากรู้ว่า ความสัมพันธ์ทางเพศของหญิงรักหญิงเป็นอย่างไร ทั้งคู่อยู่ด้วยกันบนดอยประมาณ 1 เดือนแล้วแมวก็ลงมาก่อน

แมว : เจย ๆ ไม่รู้สึก อยากรู้ อยากลอง (หัวเราะ) แล้วก็ลงมาก็ไม่ได้รู้สึกอะไร ก็มาคบกันหลังจากที่ลงมาจากดอยได้สักพักหนึ่ง เราก็เริ่มมีปัญหาทางบ้าน ก็ต้องการใช้เงิน เขาก็ลงมาทำงานพอดี ก็เลยไปอาศัยอยู่กับเขา ก็เลยได้อยู่ด้วยกัน

ระหว่างที่แก้อยู่บนดอยทั้งคู่ก็ยังมี การติดต่อกันทางจดหมาย เมื่อแก่วางจากดอยแมวก็นไปมาหาสู่กัน พอดีกับช่วงที่แมวกำลังตกงาน แก้วจึงชวนให้มาอยู่ด้วยกัน แมวมองว่าความสัมพันธ์ของตนกับแก้วเป็นสิ่งที่ค่อย ๆ สะสมจากการช่วยเหลือกัน เห็นอกเห็นใจกันมาเรื่อย ๆ

แมว : ก็อยู่สักพักหนึ่ง ปีหนึ่ง มันอยู่แบบว่า มันค่อย ๆ เรียนรู้กัน สะสมกัน มันก็เลยอยู่มาเรื่อย ๆ ช่วงที่เราเริ่มทำงาน ก็ปรึกษางานก็ดึงเขาจากอีกที่มาทำงานร่วมด้วยมันก็เลยเหมือนอยู่กัน 24 ชั่วโมง อยู่ร่วมกันนานมันก็เลยอัตโนมัติ มันก็เลยไม่ได้ว่า ตั้งต้นตอนไหน

การได้อยู่ด้วยกัน และช่วยเหลือกันไปเรื่อย ๆ จากปีแรกไปจนกระทั่งเริ่มเข้าปีที่ 4 จึงเริ่มคิดที่จะมีบ้าน การซื้อบ้านเป็นภาระใหญ่ที่ทำให้ทั้งคู่ต้องกลับมาทบทวนความสัมพันธ์ของตัวเองกันอีกครั้ง และเริ่มมองเห็นกันและในฐานะของคู่ชีวิต ทั้งคู่ทำข้อตกลงร่วมกันว่า ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นจะไม่มีใครทิ้งใคร แม้ว่าต่อไปคนหนึ่งคนใดอาจจะไปมีคนใหม่ก็ตามแต่หากฝ่ายใดเจ็บไข้ได้ป่วยอีกคนก็ต้องมาดูแล และในปีที่ 4 ทั้งคู่ก็ทำเรื่องกู้เงินร่วมกันและช่วยกันผ่อนบ้าน ซึ่งต้องผ่านนานเป็นสิบ ๆ ปีซึ่งถือว่าเป็นภาระร่วมกันในระยะยาว แต่ก็ทำให้ทั้งคู่มองว่า มันคือรูปแบบของความเป็นชีวิตคู่ที่ชัดเจนขึ้นกว่าเดิม

แมว : ช่วงสัก 4 ปีแล้วมั้ง แต่สาเหตุของการมีบ้านเพราะว่าเรามีพวกรหมา ๆ เข้ามาในชีวิต แล้วมันเริ่มรู้สึกว่ เราอยู่หอก็ไม่ได้แล้ว แก้วก็มีภาระน้องสาว เขาก็จะต้องเลี้ยงดู ก็มีคนมาอยู่เยอะ พอคนมาอยู่เยอะมันก็ต้องเช่าบ้านเป็นหลัง ตอนนั้นก็คิดว่า เช่าบ้านกับซื้อบ้าน ราคาเดียวกันเลย ก็เลยเริ่มรู้สึกว่ ซื้อบ้านดีกว่า แล้วก็มีข้อตกลงร่วมกันว่ อนาคตจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม คือเราไม่ได้มีสัญญาว่าจะอยู่กันไปตลอดชีวิต แต่ว่าถ้าอยู่ได้ ก็จะ

อยู่ดูแลกันไปไม่ว่าเธอจะอยู่หรือไม่อยู่ แต่ถ้าอนาคตถ้าเธอไม่มีใคร ก็มาอยู่ด้วยกัน ก็เลย...ตัดสินใจซื้อ ไม่มีข้อแม้

กว่าจะมาถึงวันนี้ แมวเล่าถึงความรู้สึกในช่วงแรก ๆ ที่คบหากับแก้ว ซึ่งเป็นความรู้สึกที่แตกต่างกับตอนนี้เป็นความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ และห่วงใยกับความสัมพันธ์ เพราะแก้วค่อนข้างมีความสัมพันธ์ช้อนกับคนหลาย ๆ คน

แมว : แต่เดิมแรก ๆ ปี 2-3 ปีที่ผ่านมา ความคิดเราก็ไม่ได้ตกผลึกอย่างนี้ ความคิดตอนนั้นก็เป็นเรื่องของอารมณ์ เหมือนคุ้ยทั่วไป ยึดติดคู่เป็นเรื่องปกติ ใครไปไหนไม่ได้ เป็นบางครั้งมันสร้างความรำคาญ มันก็เกิดปัญหาถกเถียงกันบ่อย ทะเลาะกันเยอะจนรู้สึกว่า ชีวิตไม่มีอิสระเลย เขียบไปไหนก็เหมือนกับว่า เธอกำลังจะทำอะไรผิดอีกไหม มันเป็นความกดดันอยู่ในใจนะ รู้สึกว่า เขาจะไปไหน เราก็รู้สึกว่า เขาจะไปทำอะไรหรือเปล่า มันก็เลยไม่มีความสุขทั้งคู่ หลังจากนั้นก็เลยค่อย ๆ คุยกัน ค่อย ๆ สื่อสาร แต่ว่า แรก ๆ รับกันไม่ได้ก็คือว่า เธอคิดจะไปมีคนอื่นหรือเปล่า แต่มันก็มีกระบวนการอธิบายที่ต้องใช้เวลา จริง ๆ แล้วคือ ไม่มีใครเป็นของใครหรอก เราก็จะใช้วิธีการสื่อสารกัน เธอรู้สึกอย่างไร เวลาฉันรู้สึกกับคน ๆ นี้แบบนี้ มันมีนะ มันมีช่วงของการเปลี่ยน

จะเห็นได้ว่า แม้ว่าแมวจะบอกว่า การอยู่ด้วยกันในช่วงแรก ๆ ไม่ได้มีนิยามของการเป็นแฟน แต่อยู่กันแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แต่เมื่อเล่าถึงชีวิตการอยู่ร่วมกันที่ยังคงมีปัญหาเรื่องความหวาดระแวง ไม่ไว้วางใจ เกรงว่าอีกฝ่ายจะมีคนอื่น สะท้อนให้เห็นว่า ในการอยู่ร่วมกัน ต่างก็มีความคาดหวังในเรื่องการเป็นคู่แบบผัวเดียวเมียเดียว การเป็นเจ้าของกันอยู่ ซึ่งทำให้ช่วงแรกของการใช้ชีวิตมีการทะเลาะเบาะแว้งกันมาก แต่ทั้งคู่ก็ไม่ยอมที่จะเลิกกันไป แต่ก็ยังอดทนอยู่กันต่อมาจนกระทั่งเวลาเปลี่ยนไป ความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของกันก็ลดลงไป

ปัญหาความสัมพันธ์ช้อนที่นำไปสู่การเป็นอิสระต่อกัน

เมื่อทั้งคู่ได้ตกลงซื้อบ้านร่วมกันแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นคือรูปแบบความสัมพันธ์ช้อนในชีวิตคู่ ทำให้แมวรู้สึกว่า ยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้ และรู้สึกว่า ตนเองต้องพบกับความทุกข์ใจที่เกิดขึ้นกับความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ

แมว : ก็ปัญหาเรื่องมีคนอื่นนี่ละ แต่ตอนนั้นเขาอยากเข้ามาอยู่ด้วย ซึ่งตอนนั้นต่างคนก็ต่างเด็ก มันก็ยังรับกันไม่ได้ รับไม่ได้เรื่องนี้ และก็ยังไม่เคยมีการพูดถึงเรื่องการอยู่โดยมีอีกคนอยู่ด้วย...มันยังไม่ถึงจุดอึดอัดที่จะสามารถเปิดรับตรงนี้ได้ ตอนนั้นก็คือว่า เด็กกันไปตีใหม่ ถ้าเธอมีคนอื่นอะไรอย่างนี้ มันยังรู้สึกเป็นเจ้าของเจ้าเข้าเจ้าของกัน

แมวสะท้อนว่า ตั้งแต่แรกคบกับแก้ว แมวเองก็อยู่ในสภาพที่หวั่นไหวและต้องพึ่งพิงอารมณ์จากแก้วมาก แมวมักจะกังวลว่าแก้วจะไปมีใครหรือไม่ แต่ภายหลังก็ใช้เวลาทบทวนกับสิ่งที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด ทำให้เริ่มมองเห็นตัวเองว่า ความทุกข์ที่เกิดมาจากความรู้สึกเป็นเจ้าของเจ้าของของตัวเอง ทำให้ตนเอง ไม่มีอิสระในความรัก

แมว : เคยมี ช่วงตอนนั้นนะ มันเป็นภาพสะท้อนให้เราคิดว่า มันเป็นภาพที่ไม่ค่อยดีในความรู้สึกเราไง มันค่อย ๆ เรียนรู้ไปว่า เราก็ไม่อยากจะติดใคร มาปัจจุบันเราก็ไม่อยากจะติดใคร และไม่อยากจะให้ใครมาติดเรา มันรู้สึกอย่างนี้ขึ้นมาได้อย่างไรก็ไม่รู้ แต่ว่าก็อยู่กันไปนี่ละ ถ้าวันหนึ่งเธออยากไปมีคนอื่นก็ไป แต่ว่ามีสัญญากันว่า เวลาฉันไม่สบายเธอกลับมาดูแลฉันด้วยนะ (หัวเราะ) เวลาเธอไม่สบายฉันก็จะไปดูแลเธอ ก็คิดว่าจะดูแลกันไปจนแก่ ใครจะไปไหนก็แล้วแต่ เราคิดว่า ถึงเวลานั้นมันจะมีใครกลับมาดูแลกันได้จริงหรือเปล่ามันก็เป็นเรื่องอนาคตนะ ซึ่งมันอาจจะवादฝันเกินไปหรือเปล่า เพราะถ้าคนไปมีคู่ก็อาจจะดูแลตัวเอง แต่ว่าถ้ามันเป็นมิติของการตกลงของคู่ตนเองให้เข้าใจว่า ต้องดูแลอีกคนเพราะเหตุอะไร มันก็น่าจะเข้าใจกันได้ เพราะในอนาคตสิ่งที่เราคาดหวังอยากทำมากที่สุดคือ การดูแลผู้หญิง ทำเป็นบ้านพักสำหรับคนโสด แต่ไม่รู้ว่ามันจะมีกรรมวิธีหรือขั้นตอนอย่างไร ที่เรายังคิดไม่ออก อยากดูแลคนที่ไม่มีใครดูแล

แมวมองว่า ความทุกข์จากการยึดติดกับคนรัก ถ้าคงอยู่ต่อไป มันก็ไม่ใช่ความรักที่แท้จริง เพราะแมวเชื่อว่า ความรักที่แท้จริงคือการยอมรับในสิ่งที่คนรักมีความสุข แมวก็เริ่มคุยแนวความคิดนี้กับแก้ว เพื่อทำข้อตกลงร่วมกันใหม่ว่า อยากให้ทั้งคู่เป็นอิสระแก่กันที่จะปลดปล่อยตัวเอง แมวเริ่มพัฒนาตัวเองจากการเล่าเรื่องการได้รู้จักคนใหม่ ๆ ที่รู้สึกชอบใจให้แก้วฟัง เพื่อให้แก้วค่อย ๆ ยอมรับและไม่ยึดติดกับใครต่อไป

แมว : ช่วงนั้นก็ทะเลาะกัน แต่เราเป็นคนนิสัยที่แบบ...ไม่ชอบใช้ความรุนแรง แต่มีไว้วาย หลังจากทะเลาะกัน ก็มีบ้างที่ผลัดกัน แต่ไม่ได้ต่บตีกัน เพราะเราพูดตั้งแต่แรกเลยว่า พ่อแม่มันไม่เคยดีเรา ถ้าใครดีเราแม้แต่แปะเดียวก็อยู่กันไม่ได้ เราก็เคยผลัดเขานะ เพราะเรารำคาญ คือบางทีอยากให้เราคืนดีก็มาหุ่หนึ่ง ๆ เราก็ผลัดไป

การพูดคุยกันบ่อย ๆ ทำให้แก้วก็ต้องยอมจำนนต่อหลักการที่แมวเสนอ แม้ว่าจะไม่ค่อยยอมรับกับการที่แมวเริ่มคบหาคนอื่น ๆ เพราะได้คุยกันไว้แล้ว จะอยู่ร่วมกันอย่างเพื่อนที่ไม่ทอดทิ้งกัน แม้ว่าใครจะไปมีคนใหม่ แต่จะทิ้งกันไม่ได้ ซึ่งข้อตกลงนี้ก็ทำให้ทั้งแก้วอุ่นใจ

แมว : เรามองว่า ช่วงหลังจากที่ได้คุยกัน แล้วก็...เราไม่รู้ว่าเขาเข้าใจไหมนะ แต่เราคิดว่า มันเหมือนกับว่าเขาก็กังคาคหวังว่า เราต้องอยู่กับเขาคนเดียว ซึ่งเขาอาจจะไม่เข้าใจในประเด็นที่เราคุย มันก็มีบ้างที่ทะเลาะกัน แต่ไม่บ่อยเหมือนแต่ก่อน ทะเลาะเรื่องของการสื่อสารมากกว่า ว่าทำไมคิดอย่างนี้ ทำไมต้องแสดงอาการแบบนี้ แต่เราว่าเขาคงไม่เข้าใจมากกว่า เราก็พยายามคุยไปเรื่อย ๆ เพราะตอนนี้เรารู้สึกว่า เหมือนเราอยากอยู่คนเดียว

ทุกวันนี้ทั้งแมวก็นั่งใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันกับแก้วแมวจะมาช่วยแก้วขายของตอนเช้าก่อนไปทำงาน การใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันขณะนี้เป็นการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน แต่ในขณะเดียวกันแมวและแก้วก็ไม่สามารถยืนยันถึงชีวิตคู่ในอนาคตได้ เพราะคู่รักคู่ใด ๆ ก็คงไม่สามารถที่จะยืนยันเรื่องแบบนี้ได้เช่นกัน

แมว : มันคงเหวอ มันไม่มีอะไรที่ตอบได้ว่าอะไรคือมันคง การจดทะเบียนก็ไม่ได้บ่งบอกถึงสิ่งที่มันคง ขึ้นอยู่กับว่า คนสองคนจะคุยกันได้แค่ไหนมากกว่า การแต่งงานก็ไม่ได้บอกว่า คนสองคนนี้จะเข้าใจกัน หรือว่าจะอยู่กันไปตลอด หย่าก็เยอะไป เราเองไม่ได้คิดว่ามีอะไรมันคง นอกจากว่า เข้าใจกันหรือเปล่า

การใช้ชีวิตคู่จึงเป็นการอยู่ร่วมกันอย่างมีความเข้าใจกันเป็นสำคัญเพราะไม่ว่าจะมีเครื่องมือยึดเหนี่ยวด้วยทะเบียนสมรสแบบรักต่างเพศ หรือกรอบค่านิยมทางสังคมที่บอกว่า ชีวิตคู่ที่สมบูรณ์คือความมั่นคง ยั่งยืน แต่แมวมองว่า ไม่มีความแน่นอนในชีวิต หากแต่ว่า トラบไต่ที่อยู่กันด้วยความเข้าใจ ชีวิตคู่ก็ยังดำเนินต่อไป

การยอมรับของครอบครัว ชุมชนและที่ทำงาน

ครอบครัวแมวรับรู้การใช้ชีวิตร่วมกันของคนทั้งคู่ แม้ว่าอาจจะไม่ได้พูดกันแบบตรงไปตรงมาว่าอยู่กันในฐานะคนรัก แมวบอกว่า การเริ่มต้นให้แก้วรู้จักกับครอบครัวก็เริ่มต้นจากการแนะนำให้รู้ว่าเป็นเพื่อน และพาไปด้วยทุก ๆ ครั้งทีกลับบ้าน เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายต่างได้ช่วยกันทำงานและพูดคุยรู้จักมักคุ้นกันไปเองจนเกิดความสนิทสนมกันเอง

จ๊อด : ตอนแรกที่พาแก้วไปบ้าน ที่บ้านว่าอย่างไรบ้าง บอกอย่างไร

แมว : ก็เริ่มต้นบอกเหมือนคนอื่น ๆ คือว่าเพื่อน แล้วก็ใช้วิธีพาไปบ่อย ๆ ก็ไม่ได้ระบุ...ก็ไม่กังวลใจ เพราะอย่างที่บอก เราไม่เคยถูกคาดหวัง และคิดว่า...เราอาจจะคิดเอาเองนะว่า พ่อแม่คงไม่ผิดหวังหรอก แต่ว่าในเรื่องตรงนั้นเราก็มารู้้นะ เพราะเราก็มไม่ได้คุยกันตรง ๆ แต่พอไปแล้วมันได้เรียนรู้จักกันได้ทำกิจกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนสื่อสารกัน มันก็กลายเป็นความสนิทสนมมากขึ้นในครอบครัวแล้วมันก็เกิดความผูกพันและห่วงใยกันเองอย่างที่เห็น

แมวไม่เคยพูดกับที่บ้านว่า ความสัมพันธ์ของแมวกับแก้วเป็นอย่างไร ขณะเดียวกันคนในครอบครัวของแมวก็ไม่เคยมีใครถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนทั้งคู่ แต่การที่ทุกครั้งที่แมวกลับไปเยี่ยมบ้านและพาแก้วไปด้วย ทางบ้านจะรู้ว่าแก้วเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของแมว

แต่ถ้าถามว่าคนทั่วไปมองอย่างไร แมวเคยมีประสบการณ์ครั้งหนึ่งที่แก้วไม่ได้กลับมาบ้านด้วยกัน แมวจะถูกญาติ ๆ และเพื่อนบ้านถามถึงแก้วในลักษณะที่สะท้อนให้เห็นว่า เขามองออกถึงความสัมพันธ์หญิงรักหญิงของคนทั้งคู่

แมว : จะมีรอบ ๆ บ้านมากกว่า ที่ถาม เขาไม่ถามแต่เขาจะพูดเลยว่า ชาวบ้านนะ ถ้าวันไหนแก้วไม่มา เอ้าไม่เอาเมียเอ็งมาด้วยหรอ...เราก็ หึ! ตกใจกับคำถามนี้มาก เป็นญาติ ๆ ซึ่งไม่ใช่คนภายในครอบครัว...เพื่อน ๆ พี่ แล้วก็คนรู้จัก เวลาออกไปไหน ไปงานบุญเขาก็จะถาม ระบุเลยว่าเป็นเมีย บ้ามาก (หัวเราะ) เรายังไม่เคยนิยามตัวเองเลยว่าเราเป็นอะไร

ในที่ทำงานของแมว แมวบอกว่า ไม่ได้ปิดบังที่ทำงานว่าอยู่กับแก้ว เพียงแต่ไม่เคยพูดกันตรง ๆ ว่าเป็นแฟนกันเท่านั้น

แมว : กับที่ทำงานก็ไม่ได้บอกใคร ว่านี่คือแฟน แฟนฉัน เออ...เพื่อนกันมากกว่า แต่ถ้าถามว่าจะปิดไหม คือถ้าใครจะมาถาม เราก็มไม่ได้ปิดนะ ถ้ามีใครถามเราก็บอกว่าเราอยู่ด้วยกัน “แฟนฉัน” นั่นไม่เคยเอ่ยนะ

ทุกวันนี้ก่อนไปทำงานที่สำนักงาน แมวจะออกไปช่วยแก้วขายน้ำเต้าหู้ที่ตลาด บางครั้งก็ได้ยินคนพูดถึงความสัมพันธ์หญิงรักหญิงเหมือนกันในแบบที่ทำทนายเหมือนกัน แต่แมวก็นำมาเป็นประเด็นสำคัญหรือไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องเสียหาย ขณะที่มันสะท้อนให้เห็นว่าในอีกด้านหนึ่งสังคมก็ยังรับรู้ว่าคุณนี่เป็นแฟนกัน และมีการถามไถ่ถึงกันเมื่อใครคนหนึ่งหายไป

แมว : ก็มีอยู่นะ ก็พูดว่าเป็นทอม เป็นอะไร ก็มีลักษณะนี้มากกว่า แล้วก็ไปขายของก็เจอพูดเหมือนกับว่า...แต่ก็ไม่กระทบมากเพราะไม่ได้ได้รับความรู้สึกนั้นมากกว่า เขาก็พูดว่า เป็นแฟนกัน ซึ่งมันก็ไม่อันตราย นี่เป็นทอม นี่เป็นดีพอใครหายไปเขาก็ถามว่า แฟนหายไปไหนละ เราก็ไม่รู้รู้สึกอะไร

แมวเล่าว่า ช่วงที่ไปช่วยแก้วขายของใหม่ ๆ จะมีคนสงสัยหรือพูดถึงความสัมพันธ์ของแมวกับแก้ว แต่เขาก็ไม่กล้าพูดตรง ๆ แต่แมวก็นำมาเล่า แมวนั้นจะเลือกใช้วิธีการให้ข้อมูลโดยพูดเปรย ๆ เหมือนกับการคุยกับคนอื่น ๆ ออกมาให้คนที่สงสัยนั้นได้ยินเป็นการโต้ตอบแบบให้ข้อมูลมากกว่าจะหาเรื่องทะเลาะกัน

แมว : มีคนพูดเปรย ๆ เขาไม่ได้มาถามเราโดยตรง เขาก็ไม่กล้า เขาก็แกล้งพูดเสียงดัง ๆ ว่าไม่ใช่ ๆ มันเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ ก็พูดให้อีกคนหนึ่งฟัง ไม่ได้คุยกับเขาโดยตรง ส่วนใหญ่จะเป็นคนข้างร้าน คนนี้เขาจะชอบหาเรื่องคนเขาไปหมดทุกร้านนะ

อย่างไรก็ตาม บรรดาแม่ค้าที่เป็นป้า ๆ ส่วนใหญ่ก็จะยอมรับ เพราะเห็นว่าช่วยกันทำกินจะมีก็แต่กลุ่มผู้ชายบางคนเท่านั้น ซึ่งนาน ๆ เข้าก็เลิกแซวไป

การใช้ชีวิตร่วมกันระหว่างแก้วกับแมว

ความคิดและการใช้ชีวิตประจำวัน

แก้วกับแมวต่างให้นิยามความสัมพันธ์ของตนเองว่าเป็นความเข้าใจและให้ความสำคัญกับความเป็นเพื่อน การอยู่ด้วยกันแบบผู้หญิง ทำให้ทั้งคู่ไม่ได้คาดหวังว่าใครจะต้องมีหน้าที่ทำอะไรในชีวิตคู่ แต่เป็นเรื่องของการที่ ใครอยากทำอะไรและการสื่อสารต่อกันมากกว่า

แมว : ไม่ใช่ คู่ผู้ชายมักคาดหวังว่าผู้หญิงต้องดูแลเขาตลอดเวลา เราว่า อยู่อย่างนี้นั่นแหละเปลี่ยนกัน มันคุยกันเราไม่อยากทำอะไร ฉันอยากทำอะไร บางอย่างช่วยกันทำ บางอย่างเธอทำไป ถ้าฉันไม่อยากทำ (หัวเราะ) มันเรียกร้องได้

แมว : เราชัดผ้า เพราะเราไม่ชอบซักผ้า ก็แบ่งกันใครชอบอะไรมากกว่า ใครถนัดอะไร

แก้ว : เราชักตั้งแต่สาเกเบื่อยันเรือบ ปลายเท้ายันเส้นผม

แมว : บ้า ถูบ้านฉันก็ถูกนะ ถ้าฉันอยู่นะ ทำกับข้าวก็ทำร่วมกันในบางอย่าง วันไหนเราอยากทำอะไรเราก็ทำหมด วันไหนแก้วอยากทำอาหารอีสานก็ทำหมดอะไรอย่างนี้ ก็ขึ้นกับว่า ตอนนั้นมีอารมณ์แบบไหน

หน้าที่ในบ้านแก้วจะเป็นผู้รับผิดชอบ เพราะแมวต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ส่วนแก้วจะออกไปขายของในช่วงเช้า สาย ๆ ก็จะเข้าบ้าน และทำงานเขียนหนังสือที่ตนเองชอบ ส่วนวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ก็จะช่วยกันทำงานบ้านตามแต่ว่า จะตกลงกันได้ว่า ใครจะต้องทำอะไร ในด้านหนึ่งจะเห็นว่า มีการแบ่งหน้าที่กันตามความสะดวกของการทำงาน แต่ก็มีความพิเศษในช่วงวันหยุดที่การอยู่ด้วยกันระหว่างแก้วกับแมวจะเป็นการช่วยกันทำงานบ้านไม่แบ่งหน้าที่ ขณะเดียวกันก็มี การต่อรองกันในระหว่างคู่ว่าใครอยากจะทำอะไร มากกว่าจะมีการแบ่งให้เป็นบทบาทหน้าที่ที่ตายตัวของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ชีวิตทางเพศในชีวิตคู่

ปัจจุบันแมวมองว่า ชีวิตคู่ที่อยู่กับแก้ว คือการอยู่ด้วยกันอย่างเพื่อนที่รู้จักกัน และเข้าใจกัน การเป็นเพื่อนที่สามารถจะพูดคุยแลกเปลี่ยนกันได้ในทุก ๆ เรื่อง การอยู่ด้วยกันเป็นเสมือนความคาดหวังว่า ในอนาคตจะมีคนดูแล แต่ไม่ได้หมายความว่า จะต้องอยู่กันแบบคนรักกันเหมือนเมื่อตอนคบหากันในช่วงแรก ๆ ส่วนในเรื่องของความสัมพันธ์ทางเพศก็ไม่ใช่ว่าสิ่งสำคัญสำหรับการอยู่ร่วมกันในปัจจุบันนี้แล้ว

แมว : อย่างที่บอกว่าเรา สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนกันได้ หวังว่าจะอยู่กันได้อย่างเข้าใจ หวังว่าอนาคตจะมีคนดูแลซึ่งก็คือคนที่เข้าใจ พูดคุยกันรู้เรื่อง ไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วยกัน ไปเข้าเย็นกลับก็ได้ บางทีบางอารมณ์เราไม่อยากจะใครเลยนะ คุยกันหลายหนนะว่า แยกห้องกันนอนใหม่ น่าจะดีนะ แต่ว่า... บางคนเขาก็คิดว่าต้องมีคนนอนด้วย กันนอนด้วย แต่ไม่ต้องมีความสัมพันธ์กัน ไม่ต้องมี sex กันแมว มันไม่อยากจะแล้ว คือในความรู้สึกคิดว่า คนจะมีความสัมพันธ์ หรือไม่มันต้องมีสิ่งกระตุ้น ตอนนี้มันไม่มีอะไรมากระตุ้น มันไม่มีอะไรที่มันมาจ่อจอบตรงนั้น ฉะนั้นมันไม่จำเป็นต้องมีอารมณ์นั้นเกิดขึ้นก็ได้ ผู้หญิงมันไม่ได้เหมือนผู้ชายที่จะต้อง...มันมีการควบคุมตัวเองของมันโดยธรรมชาติอยู่แล้ว...เรารู้ว่าเรารักกัน และเราอยู่เพื่ออะไรกันสักอย่าง หมายถึงว่า เพื่อดูแลกัน คือต้องอยู่ด้วยกัน ไม่รู้ว่าทำไม

แนวพยายามให้ความหมายกับความสัมพันธ์ทางเพศในลักษณะที่จะต่อรองกับรูปแบบความสัมพันธ์หลักในแบบคู่ชายหญิงที่เชื่อกันว่า ผู้ชายมีความต้องการทางเพศสูง แต่การอยู่กับผู้หญิงซึ่งเติบโตมากับการควบคุมอารมณ์ทางเพศโดยตลอด ฉะนั้นเรื่องเพศสัมพันธ์จึงไม่ใช่สิ่งสำคัญ เพียงแต่การได้นอนด้วยกัน การสัมผัสกันก็เพียงพอแล้วในความสัมพันธ์ระหว่างคู่ จะเห็นว่า เมื่อวันเวลาผ่านไป รูปแบบของความสัมพันธ์ทางกายก็ปรับเปลี่ยนไป รวมทั้งการสื่อสารและความเข้าใจต่อการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันของทั้งสองก็ค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนตามไปด้วย การไม่ได้มีความต้องการทางเพศเหมือนสมัยที่เป็นคนรักกันใหม่ ๆ ไม่ได้หมายความว่า ทั้งคู่ไม่มีความรักหรือไม่ได้สื่อสารถึงความรู้สึกดี ๆ ที่มีต่อกัน แต่รูปแบบของการสื่อสารในเรื่องเพศ หรือความผูกพันกันยังคงมีอยู่ในรูปแบบอื่น ๆ ที่พบได้ในชีวิตประจำวัน

แนว : ...เราก็ตะลึงนะ ขอบจับนั้นจับนี้เขานะ (หัวเราะ) แต่ก็ไม่ได้นึกไปถึงขั้นนั้น แต่ก็ยังสัมผัสบ้าง นอนก่ายกัน กอดกันเฉย ๆ เหมือนหมอนข้าง แต่ก็ไม่ได้มีอารมณ์นั้นแล้ว

แก้ว ปัจจุบันก็จะตามใจแนว เพราะตอนนี้ตนเองเริ่มหันเข้ามาอ่านหนังสือธรรมะมากขึ้น และแม่เมตตาให้กับแนวทุก ๆ วัน ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันตอนนี้จึงเป็นการหยอกเย้ากัน นอนอยู่ใกล้ ๆ กันและแสดงออกถึงความห่วงใยที่มีต่อกันในทุก ๆ วันมากกว่า

ปัญหาและอุปสรรคที่พบและการวางแผนอนาคตร่วมกัน

ปัจจุบันทั้งคู่มีภาระรับผิดชอบร่วมกัน ในค่าใช้จ่ายเรื่องบ้านที่ต่างต้องช่วยกัน แม้ว่าเงินของแต่ละคนจะใช้คนละกระเป๋า แต่ทั้งคู่ก็รู้สึกที่สามารถเข้าถึงเงินของอีกฝ่ายได้เป็นปกติ

แก้ว : ถึง (เงินของแนว) มันจะสะสม (ในบัญชี) แต่เราก็รู้สึกว่าเป็นเจ้าของด้วย (หัวเราะ) เพราะเวลาเราไม่มีจริง ๆ เราก็เอามาใช้

แนว : ถ้า (แก้ว) ไม่มีเราก็กู้ มันไม่ได้มีความรู้สึกว่ามันเป็นสมบัติใครนะ ไม่มีความรู้สึกนั้น

ปัจจุบัน แม้แก้วกับแนวจะมีจะมีทรัพย์สินรวมทั้งภาระรับผิดชอบร่วมกัน แต่แก้วกับแนวก็ยังไม่ได้วางแผนเรื่องการจัดการทรัพย์สินในอนาคต เพราะรู้สึกว่าต่างเชื่อใจต่อกัน และไม่เคยคิดมาก่อนว่า ญาติ ๆ จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องทรัพย์สินของทั้งคู่หรือไม่ แต่หากมีเหตุการณ์ที่ทำให้ทั้งคู่ต้องแยกจากกัน และต้องมีปัญหาเรื่องการจัดการทรัพย์สิน แก้วคิดว่า อาจจะต้องบริจาคหรือขายไป เพื่อตัดปัญหา แต่ในปัจจุบันทั้งมั่นใจว่าทั้งสองคนไม่ได้เป็นคนเห็นแก่เงิน การได้พูดคุยกันทำให้ทั้งคู่เริ่มคิดจะวางแผนในเรื่องนี้มากขึ้น

แมว : เคยคิดนะ ก็ถ้า (ญาติ) เขาอยากได้ก็ให้เขาไป

แก้ว : ก็เป็นมรดกเลือด ถ้าเอาไปกินอนตาไม่หลับ ถ้าเราคิด ถ้าเธอตายก่อนฉัน จะบวช ...คิดว่า เรื่องบ้านเป็นเรื่องใหญ่ ถ้าใครคนหนึ่งไม่อยู่ก็หนัก ถ้าจ่าย ไม่ไหวก็ต้องขายมันไป หรือในอนาคตถ้ามันมีที่รองรับหรือเราต้องไปอยู่กับ คนอื่นอาจจะบริจาคมันไป ให้ใครไป ลูกหลานไป

แก้วเล่าว่า ครั้งหนึ่งต้องการไปออมเงินแบบประกันชีวิตกับธนาคาร โดยใส่ชื่อผู้รับผลประโยชน์เป็นชื่อแก้ว แต่ก็เจอคำถามที่ว่า ผู้รับผลประโยชน์เป็นอะไรกับผู้ทำประกัน จะต้องให้คนที่ เป็นญาตินามสกุลเดียวกันเท่านั้น ตอนนั้นทำให้ตนเองตั้งตัวไม่ทัน และปรากฏว่า แก้วก็ไม่ได้ทำ ประกันชีวิตในที่สุด

แก้ว : (ทำเรื่องกู้เงินธนาคาร) ก็บอกว่าเป็นเพื่อนกัน

แมว : เราก็ใช้ชื่อกู้ร่วม แต่ธนาคารก็ท้วงติงมาเหมือนกันว่า เป็นเพื่อนกันเดี๋ยวมี่ ปัญหาที่หลัง

แก้ว : คิดว่าน่าจะมีกฎหมายใหม่ ทำประกันนะ อย่างฉันไปทำออมสิน

แมว : ก็ควรจะมี เพื่อเขาจะได้ให้ได้ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งอาจให้ที่บ้าน หรือให้คนรัก คือให้ได้ 2 คน แต่ประกันต้องระบุเป็นนามสกุลเดียวกัน แต่มันก็น่าจะระบุ คนอื่นได้ สามียกรรยาไม่ได้จดทะเบียนละก็ใช้วิธีเดียวกัน

เรื่องความรัก ความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่างบอกว่าเป็นเรื่องส่วนตัว แต่ในฐานะพลเมือง ในสังคม ก็พบว่า แก้วกับแมวยังต้องเจอปัญหาหลายอย่าง สะท้อนให้เห็นว่า การมีคู่เป็นผู้หญิงที่ ด้านหนึ่งเป็นความพึงพอใจส่วนตัว แต่ก็มีข้องเกี่ยวกับระบบสังคม การยอมรับและการปฏิเสธบางอย่างอยู่ด้วย อย่างไรก็ตามเรื่องบ้าน ซึ่งตอนนี้ยังต้องผ่อนส่งอยู่ ทั้งคู่เริ่มคิดว่า อาจจะต้องทำพิธีกรรมเพื่อให้อีกฝ่ายเป็นผู้รับผลประโยชน์เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องตายไป แก้ว หวังว่า ความสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงจะเป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้น แม้จะเป็นการยอมรับแบบ ค่อยเป็นค่อยไป

ประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องราวของแก้วกับแมว

การนิยามตัวเอง และความคิดเรื่องชีวิตคู่

แก้วนิยามตัวเอง ว่าเป็นผู้หญิงธรรมดาคนหนึ่ง ที่เติบโตมาพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ว่าผู้หญิงมีหน้าที่ของผู้หญิงที่ต้องช่วยเหลืองานบ้าน และถูกคาดหวังให้ว่าจะต้องแต่งงานเป็นฝั่งเป็นฝา ขณะที่แก้วเองก็ให้นิยามว่าตนเป็นผู้หญิงแต่ชอบผู้หญิงด้วยกัน ซึ่งเป็นการนิยามตนในลักษณะเดียวกับกับฝน อย่างไรก็ตาม แต่สิ่งที่แก้วเลือกทำมากกว่าการนิยามตนเองว่าเป็นผู้หญิงที่ชอบผู้หญิง คือ แก้วหาคำตอบเกี่ยวกับความปกติหรือผิดปกติในการเป็นคนที่มีความรู้สึกพึงพอใจกับคนเพศเดียวกัน เพื่อยืนยันความเป็นคนธรรมดาสามัญคนหนึ่ง และใช้ข้อมูลที่ตนได้แสวงหามาได้เพื่อยืนยันเรื่องการเป็นหญิงรักหญิงของตนว่า ไม่ใช่สิ่งผิดปกติ จริง ๆ แล้วแก้วก็ไม่เคยบอกเรื่องนี้กับใคร การหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องของคนรักเพศเดียวกันว่าไม่ใช่สิ่งผิดปกติทางเพศมาสร้างความรู้ให้กับตัวเองจึงเป็นการเสริมความรู้สึกที่ทให้แก้วรู้สึกมั่นใจกับสิ่งที่ตนเองกำลังจะเลือกเป็นมากขึ้น และทำให้การแก้วรู้สึกมั่นใจกับการจะเป็นหญิงรักหญิงแม้ว่าจะไม่มีโอกาสได้เรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงด้วยกันก็ตาม และเชื่อได้ว่ากระบวนการที่แก้วได้แสวงหาความรู้เรื่องการเป็นหญิงรักหญิง ไม่ใช่สิ่งผิดปกตินี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่า มีผลต่อการให้ความหมายกับประสบการณ์การแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ทางเพศของแก้วด้วย

จะเห็นได้ว่า ขณะที่แก้วบอกว่า ตนเองเติบโตมาแบบที่ต้องเรียนรู้การทำงานบ้าน การถูกคาดหวังว่าต้องแต่งงาน ซึ่งหมายถึงการต้องเป็นเมีย มีชีวิตครอบครัว มีลูก แต่การเรียนรู้และการให้นิยามตนเองว่าเป็นผู้หญิงที่ชอบผู้หญิง ทำให้แก้วไม่ได้นำคุณค่าเรื่องเพศแบบผู้หญิงมาใช้ในการให้ความหมายกับประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกของแก้วที่เกิดขึ้นจากฐานของการอยากเรียนรู้ แก้วให้ความหมายใหม่ประสบการณ์ทางเพศที่เกิดโดยไม่ตั้งใจในแบบที่ไม่ผูกตัวเองไว้ใน การให้คุณค่าทางสังคมที่มีต่อผู้หญิงว่า เป็นการเสียตัวเหมือนเพศสัมพันธ์หญิง-ชาย และเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้งของแก้วก็เกิดขึ้นจากความรู้สึกพึงพอใจที่มีต่อกัน ไม่ยึดติดกับเงื่อนไขความสัมพันธ์ระยะยาว และไม่ได้เชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกับการใช้ชีวิตคู่

แมวซึ่งเป็นคู่คนปัจจุบันของแก้ว ก็ให้นิยามกับตนเองว่า เธอเป็นผู้หญิง ที่สามารถรักได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง โดยให้เหตุผลว่า ความรักเป็นสิ่งที่ไม่มีเพศ แมวเองส่วนหนึ่งเติบโตมีพื้นฐานครอบครัวคล้ายกับแก้วที่ต้องช่วยเหลืองานบ้าน พร้อมกับรับผิดชอบเรื่องการเรียน แต่แมวต่างกับแก้วตรงที่ครอบครัวไม่ได้กดดันเรื่องการต้องแต่งงานหรือไม่ แต่คาดหวังให้ลูกสาวดูแลตัวเองให้รอดได้ แมวเคยมีคนที่คบหากันในสมัยเรียนมหาวิทยาลัยที่เป็นผู้ชาย ก่อนที่จะมาคบหากับแก้วภายหลัง

เรียนจบ ฉะนั้น การให้นิยามการเป็นผู้หญิงที่รักได้ทั้งหญิงและชายของแมว จึงกล่าวได้ว่า แมวมองว่าตนเองเป็นผู้ที่เลือกกว่า จะรักหรือไม่รักกับใคร และปัจจัยแห่งการเลือกมาจากความต้องการที่ตรงกัน และการสื่อสารที่เข้าใจกัน ไม่ใช่เงื่อนไขในเรื่องเพศสรีระ ฉะนั้นการเลือกคู่หรือคนรักของแมวจึงไม่ได้เลือกจากสรีระว่าต้องเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย แต่แมวเลือกมองคุณสมบัติที่มีอยู่ในคน ๆ นั้นโดยเน้นที่ความเข้าใจ ความเอื้ออาทรต่อกัน

เมื่อมองผ่านผ่านประสบการณ์การมีคู่แบบรักต่างเพศของแมว อาจกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ที่ผ่านมากับการมีคู่ต่างเพศทำให้ ทำให้แมวรู้สึกมั่นใจที่จะบอกว่า การมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงก็เป็นเรื่องธรรมชาติด้วยเช่นกัน ในเมื่อฐานความเชื่อของสังคมบอกว่า ความต้องการทางเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ การมีเพศสัมพันธ์จึงเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการตามธรรมชาติ แต่แมวก็เลือกที่จะมีประสบการณ์เรียนรู้ทั้งกับชาย และหญิง แต่นอกเหนือจากการมีประสบการณ์ทางเพศคือ แมวได้เรียนรู้เกี่ยวกับความคาดหวังในความเป็นหญิงเป็นชายที่ต่างกัน ขณะที่แมวคบกับผู้ชายจะรู้สึกว่าทั้งคู่ต่างยึดติดกับความคาดหวังที่มีต่อกันและนำไปสู่การแยกทางกันในที่สุด ขณะที่คบผู้หญิงแมวรู้สึกว่า เข้าใจกันมากกว่า อย่างไรก็ตาม การให้ความหมายกับการมีคู่เป็นหญิงของแมว ก็ไม่เลือกจะบอกว่าตนจะยึดมั่นการมีคู่เป็นผู้หญิงไปตลอด

การนิยามการมีคู่เป็นผู้หญิงของแมว ด้านหนึ่งคือการพยายามทำให้ตัวเองยังอยู่ในกรอบของผู้หญิงทั่วไปที่ชอบผู้ชาย และด้านหนึ่งแมวก็บอกว่า ตนเองคือผู้ที่เลือกที่จะชอบผู้หญิงได้ด้วย และตอนนี้แมวเลือกจะคบหาผู้หญิง

การต่อรองในพื้นที่ต่าง ๆ

การต่อรองกับครอบครัว

แก้วเติบโตมาพร้อม ๆ กับการรับรู้ถึงความคาดหวังของแม่เรื่องการแต่งงานว่าเป็นเป้าหมายที่ทำให้พ่อแม่หมดห่วง ขณะที่ตนเองก็รู้สึกว่า มีความพึงพอใจกับผู้หญิงมากกว่าแม้จะรู้ว่าความรู้สึกนี้เป็นเรื่องปกติ แต่แก้วก็ยังไม่กล้ายืนยันหรือบอกกับคนในครอบครัวได้อย่างตรงไปตรงมา และเลือกหาวิธีการสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ ตั้งแต่การเลือกจะเขียนจดหมายไปบอกน้องสาวก่อนเป็นคนแรก เพราะเคยเห็นน้องมีแฟนเป็นทอม ซึ่งเข้าใจว่า แก้วเชื่อว่าน้องจะยอมรับเรื่องที่ตนเองเป็นหญิงรักหญิงได้ ซึ่งน้องก็เข้าใจแต่ก็ไม่ได้บอกทางบ้านแต่ก็ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้แก้วมีพื้นที่ในการแสดงถึงตัวตนทางเพศแบบที่ตนเองต้องการ

แก้วยังเลือกที่จะไม่สื่อสารกับแม่ตรง ๆ แต่พยายามสื่อสารกับแม่ในการพูดคุยเรื่องอื่น ๆ เช่น บอกว่า ตนจะไม่แต่งงาน การอ้างถึงชีวิตคู่ของผู้หญิงกับผู้ชายซึ่งมีปัญหาครอบครัวและอาจ

ไม่ได้ทำให้พ่อแม่หมดหวัง การบอกว่าตนจะไม่แต่งงานนี้หนึ่งก็คือ การปฏิเสธการเป็นเมีย การมีชีวิตครอบครัวแทนที่จะบอกว่า รักคนเพศเดียวกัน

เมื่อคบหากับแมว แก้วใช้วิธีการทำให้ครอบครัวยอมรับแมว โดยทำให้แมวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของคนในครอบครัว ในฐานะเพื่อนที่อยู่ด้วยกัน จนเป็นที่ยอมรับในครอบครัวว่าแมวคือเพื่อนสนิทของแก้วแต่ก็ไม่มีใครพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างแก้วกับแมวในลักษณะของการเป็นคนรักกันที่ร่วมกันซื้อบ้านที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้แก้วตีความจากการยอมรับแมวมาอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว ว่า ทุกคนน่าจะรับรู้การอยู่ด้วยกันของแก้วกับแมวว่าเป็นอย่างไร เพียงแต่ไม่ได้มีการพูดกันเท่านั้น แก้วสังเกตจากการที่แม่ไม่เคยถามเรื่องการแต่งงานในระยะหลัง ๆ และพ่อเองก็เคยเห็นคนที่เป็นหญิงรักหญิงในหมู่บ้านมาก่อน และไม่เคยคุยหรือถามเรื่องนี้กับแก้วเลย

แมวเองแม้จะเคยมีความสัมพันธ์กับผู้ชาย แต่ก็ไม่เคยพาคนที่คบหาเข้าบ้าน เนื่องจากยังไม่แน่ใจว่าจะสามารถใช้ชีวิตคู่หรือแต่งงานกับผู้ชายคนนั้นหรือไม่สะท้อนให้เห็นว่า แมวมีการจัดวางกรอบความหมายของความสัมพันธ์ของตนไว้ระดับหนึ่ง ประกอบกับครอบครัวแมวไม่ได้คาดหวังว่าลูกต้องแต่งงาน ทำให้แมวไม่ต้องเจอกับสภาวะกดดันหรือถูกตั้งคำถามเรื่องการแต่งงานเหมือนกับแก้ว แต่แมวก็ไม่ได้บอกความสัมพันธ์ที่มีระหว่างแมวกับแก้วกับครอบครัวเช่นกัน และใช้วิธีการเดียวกับแก้วคือ ทั้งคู่จะกลับไปเยี่ยมบ้านของแต่ละฝ่ายด้วยกันทุกครั้งจนที่เป็นที่ยอมรับและคุ้นเคยของพี่น้องในครอบครัว แมวเองก็เชื่อว่า ครอบครัวและคนทั่วไปในชุมชนมองออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างแมวกับแก้ว เพราะเคยถูกแซวว่า พาเมียมาด้วยเหวอ แต่แมวก็ไม่เคยตอบเรื่องนี้เพราะไม่มีใครกล้าถามกับแมวตรง ๆ

การต่อรองในพื้นที่ชุมชนและสังคม

แก้วกับแมวซื้อบ้านอยู่ด้วยกัน ปัจจุบันแก้วออกจากงานมาทำกิจการส่วนตัวคือขายน้ำเต้าหู้ตอนเช้าในตลาด โดยแมวจะมาช่วยขายก่อนไปทำงานทุกวัน อย่างไรก็ตาม ทั้งคู่ก็มีการแสดงออกต่อการจับจองของคนในชุมชนตลาด ตลอดจนการสร้างงานยอมรับในลักษณะที่ต่างกัน

แก้วเคยถูกกลุ่มผู้ชายในตลาดแซวและเลือกจะตอบโต้โดยการใส่เสื้อยัดทรงค์เรื่องหญิงรักหญิงของกลุ่มผู้ชายมาทำงานขายน้ำเต้าหู้ และพูดจาตอบโต้กับกลุ่มผู้ชายเหล่านั้น ขณะที่แมวเลือกที่จะเป็นฝ่ายห้ามแก้ว และพยายามจะอาศัยการพูดจาในลักษณะของการตอบข้อสงสัยเรื่องหญิงรักหญิงผ่านการพูดคุยกับบางคน เพื่อส่งเสียงผ่านไปยังกลุ่มผู้ชายที่ตนเองอยากจะสื่อสารด้วย แต่ไม่เลือกที่จะไปคุยกับคน ๆ นั้นตรง ๆ เพราะรู้สึกว่าเป็นคนหาเรื่องมากกว่าที่จะหาเรื่องกันในระยะหนึ่งเท่านั้น

ฉะนั้นภายใต้ความสัมพันธ์ที่ทั้งคู่เริ่มสร้างความมั่นคงร่วมกันแล้ว สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าชีวิตคู่จะเต็มไปด้วยการต่อรอง แต่ก็เต็มไปด้วยความคาดหวังต่อการมีความมั่นคงในระยะยาว และคาดหวังว่า จะต้องเป็นระบบคู่คนเดียวไปตลอดความสัมพันธ์ ซึ่งไม่ได้แตกต่างไปจากคู่หญิงกับชายที่ต่างมุ่งหวังเช่นเดียวกัน แต่ผู้หญิงจะถูกกดดันให้ต้องซื้อสัตย์ต่อสามีมากกว่าผู้ชาย

จ่านักหอสมุด